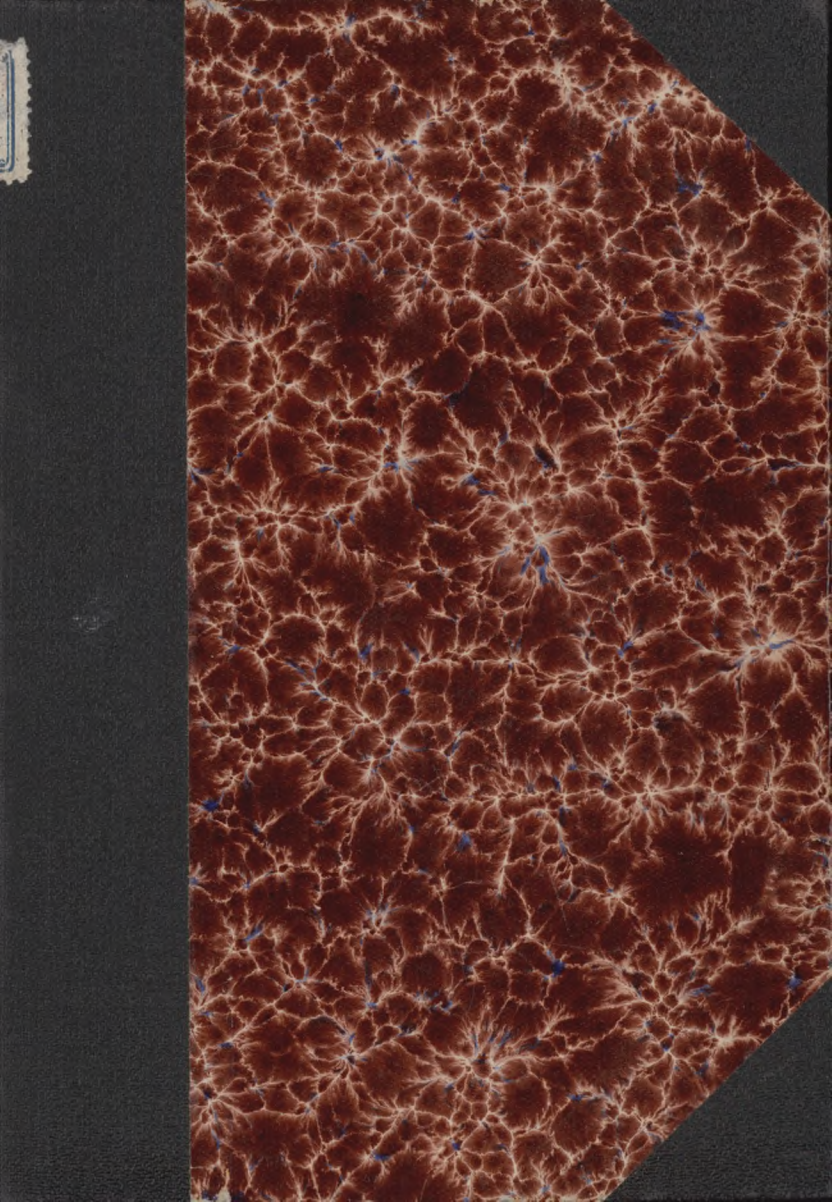

2081

MINI

Érczhegyi Géza

könyvkötészet
Budapest, V. ker.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖNYVTÁRA.

AK 4984

2084
AK. 4984

tételsz.

1/4. T

Cson. B/239

2084.

szám

A VIZSLA

Tájékoztató a vizslafajtáról, nevelésükről, továbbá az Országos Vizsla Club szervezeti, kiállítási és versenyszabályairól.

Az OVC megbízásából összeállította:

BÁBA KÁROLY és FÉLIX ENDRE

ÁRA 1.50 P.

OEE Könyvtár
Áll. Eml. 2019

Kiadja: az Országos Vizsla Club. — Kapható a titkárságnál.

Spatz Henrik nyom., Budapest, VII., Kertész-u. 21. Telefon:

TÁJÉKOZTATÓ

Már régen érezzük, hogy tagtársaink és a vizslakedvelők kezéből hiányzik egy vezérkönyv, melyből megismerhetnék tömörülésünk célját, módozatait és mindazokat a tudnivalókat, melyek a fajtisza vizslatenyésztés és vizslatartás feltételeit képezik.

Fiatal egyesületünk eddig nem volt abban a helyzetben, hogy e nélkülözhetetlen kézikönyvet szárnyrabocsáthassa. A kitartás, az egyszerűség és a lelkesedés végre oda segítettek, hogy rég óhajtott kívánságunkat teljesíthettük és az ügy iránt érdeklődőknek szeretettel nyújtjuk át ezt a kis könyvet, hogy kedves vadász cimboránk fölkarolásában pártfogóink legyenek. Célunk elérésére az sarkalt különösen, hogy szomorúan kellett szemlélnünk azokat a visszás dolgokat, melyek éppen a vizslászat terén burjánzottak. Így határoztuk el magunkat arra, hogy vadásztársainkat tájékoztatjuk a fajtisza tenyésztés irányelveiről, a kiállítási és versenyszabályokról és azokról a legszükségesebb tudvalókról, melyeket a vizslatartás lépten-nyomon megkövetel.

Ezúton kérjük fel vizslatartó és tenyésztő tagjainkat, hogy vizsláik bejelentését és törzskönyvezését a szabályoknak megfelelőleg idejében és pontosan eszközöljék, mert csak így áll módunkban rendet tartani, a tovább tenyésztésre nem alkalmas, hasznavehetetlen és nem fajtisza egyedeknek tenyésztésünkbe való becsempészését megakadályozni.

Minden vizslás vadásznak érdeke, hogy jó vizslája legyen. Ezt csak úgy érheti el, ha az anyagot tiszta tenyésztésből szerzi be. Éppen azért, minden vizslás legyen segítségünkre, hogy vizsláink jóságát és képességeit a tiszta tenyésztés ellenőrzésével fokozni tudjuk.

Az ellenőrzés és a tökéletes szelektálás pedig csak úgy lehetséges, ha a tenyésztők és vizslatartók vizsláikat szorgalmasan viszik versenyekre és kiállításokra, mert csak így ismerhetjük meg a kiváló képességeket és a kívánatos küllemet. Tehát felkérjük vizslatenyésztőinket és vizslatartóinkat, hogy saját érdekükben is szorgalmas látogatói legyenek a kiállításoknak és versenyeknek.

Felkérjük vizslatartó vadászainkat, hogy lépjenek be az Országos Vizsla Club-ba és támogassanak kitűzött munkánkban.

Célunk elérése érdekében szívesen állunk rendelkezésére azoknak, akik akár tenyésztési, akár vizslavásárlási, akár idomítási, vagy más hasonló okból fordulnak hozzánk.

Egyesületi és vizslatartási ügyben az OVC titkára, Kölcsi Kende Mihály, Budapest XI., Ábel Jenő-ut 23. szolgál felvilágosítással.

Tenyésztési ügyben (fedeztetés, fedező kan kiválasztás, törzskönyvezések, pedigre stb.) a törzskönyvvezetők adnak tanácsot. Jelenleg a magyar vizsláknál Bába Károly ny. százados, Riese (Zemplén-m.); a német és angol vizsláknál Márkus Ló állatorvos Enes (Abauj-vm.); idomítási és vadászati, vizslavásárlási és eladási ügyben Félix Endre, Felsőgöd (Pest-m.).

A levelezéseknél kérünk válaszbélyeget.

Abban a reményben bocsátjuk utra kis Tájékoztatónkat, hogy számos pártfogót fog táborunkba hozni, kik segítségünkre lesznek hű pajtásaink ügyét felkarolni.

Hazafias üdvözléttel:

az ORSZÁGOS VIZSLA CLUB

Málykáné Papp J. Csabáné u. 44.

Felkérjük

AZ ORSZÁGOS VIZSLA CLUBNAK

a 77000/1922 B. VII-a sz. belügyminiszteri rendelet értelmében
megalkotott

ALAPSZABÁLYAI

I. FEJEZET.

Általános rendelkezések

1. §.

Az egyesület címe, székhelye, működési területe, hivatalos
nyelve, pecsétje, jelvénye.

a) Címe: ORSZÁGOS VIZSLA CLUB.

b) Székhelye: Budapest.

c) Működési területe: Magyarország.

d) Hivatalos nyelve: Magyar. A külföldi egyesületek-
kel való érintkezésben az illető állam nyelvét is használ-
hatja.

e) Pecsétje: „Országos Vizsla Club Budapest“ köríratban
foglalja körül az első alakulás évét: 1924-et.

f) Jelvénye: Ovális, vörös-fehér csíkkal körülvett zöld
mezőben jobbra néző magyarvizslafej, a fehér sávban
„Országos Vizsla Club 1924.“ felírat.

2. §.

Az egyesület célja.

A Club célja az összes vizslafajták, általában a fox-
terrier és tacsókó kivételével az összes vadászab-fajták
tisztántenyésztésének országos irányítása és az ezekkel
való vadászás népszerűsítése.

3. §.

A cél elérésére szolgáló eszközök.

- a) Vizslatorzskönyv felfektetése.
- b) Kiállítások és versenyek rendezése.
- c) Tenyésztők, vezetők, idomítók és ebek kitüntetése, illetőleg jutalmazása.
- d) Megfelelő tenyészanyag közvetítése, illetőleg annak előnyös megszerzésében a tagok hathatós támogatása.
- e) A vadászeb-irodalom fejlesztése.
- f) Hivatásos vizslaidomítók nyilvántartása.
- g) Vizslák vételének és eladásának díjtalan közvetítése.

4. §.

Az egyesület vagyona.

A club vagyonát a tagok által befizetett tagsági díj, a vizslakiállítások és versenyek rendezéséből, a törzskönyvi díjakból, valamint esetleges kiadványaiból befolyó jövedelem képezi.

Alapító díj 80 pengő, mely egyszersmindenkorra fizetendő, a rendes tagdíj összegét, mely évenként előre fizetendő, a mindenkori közgyűlés állapítja meg.

A tagsági és egyéb díjak összegére vonatkozólag a választmánynak a közgyűlés elé terjesztendő javaslata felett végérvényesen a közgyűlés határoz. Az ilyen közgyűlési határozatok, csak a belügyminiszter jóváhagyása után hajthatók végre.

Félix Endre tanítványa,

vizslákat vállal idomításra, beavadászásra; elrontott vizslákat helyrehoz. Számos vizslaversenyen vizsláival I. díjat nyert; garanciát vállal CSIZMADIA GYULA, Mórchida (Győr-m.), U. p. Tét.

II. FEJEZET.

A tagokról

5. §.

A tagok osztályozása.

A Club tagjai: Tiszteletbeli, alapító és rendes tagok.

6. §.

A tagokról általában.

a) Az Országos Vizsla Clubnak tagja lehet minden olyan feddhetetlen előéletű, teljeskoru magyar állampolgár, aki vadászebet tenyészt, tanít, vagy vadászati célokra tart, vagy a vadászebtenyésztés ügyét pártolásra érdemesnek ismervén, a Clubot támogatni kívánja.

b) Fiatalkoruk csakis szülői, illetve gyámi, vagy törvényes képviselői beleegyezéssel vehetők fel.

c) Iskolai fegyelem alatt állók, a Clubnak tagjai nem lehetnek.

7. §.

A tagfelvétel módozatai.

a) Tiszteletbeli tagokul a választmány ajánlatára a közgyűlés oly egyéneket választ, akik a club felvirágoztatásában, vagy a vadászebtenyésztés és idomítás színvonalának emelése körül különös érdemeket szereztek.

b) Alapító tagok azok, akik egyszer és mindenkorra legalább 80 pengőt fizetnek.

c) Rendes tagok, akik belépésük alkalmával kijelentik, hogy évi tagsági díj fizetése mellett legalább 3 évig a Club tagjai kívánnak lenni.

d) Nem magyar állampolgárt, vagy külföldi lakost tagul csak a magy. kir. kormány megerősítésének fenntartása mellett vehet fel, illetőleg választhat meg a Club.

e) A Club tagjai közé való felvétel felett 2 tag ajánlatára a választmány titkos szavazással dönt, a felvétel elutasítását a választmány megindokolni nem tartozik.

f) A m. kir. honvédség tisztjei belépési nyilatkoztuk alapján ajánlás és szavazás nélkül felveendő a Club tagjai sorába.

8. §.

A tagok jogai és kötelességei.

a) A tiszteletbeli tagok minden pénzbeli kötelezettségtől mentesek, a közgyűlésen és a választmányi gyűlésen megjelenhetnek, a rendes tagok jogaival bírnak.

b) Az alapító és rendes tagok ugyanezen jogokat gyakorolhatják, a rendes tagok azonban csak abban az esetben, ha a folyó évi tagdíj kötelezettségüknek eleget tettek és ezt tagsági jegyükkel igazolják.

c) A Club nyújtotta összes kedvezményekre minden tag egyenlő jogosultsággal bír.

d) Minden tag erkölcsi kötelességének ismeri a Club érdekeinek és a vizslatenyésztés ügyének előmozdítását, a vadászati sportnak vizslával való gyakorlását.

9. §.

A tagság megszűnése.

a) A tagság megszűnhet elhalálozás, kilépés, törlés és kizárás által.

b) Tiszteletbeli tagok tiszteletbeli tagságukról lemondhatnak.

c) Rendes és alapító tagok a Clubból kiléphetnek, kilépési szándékukat azonban a Club titkáránál írásban tartoznak bejelenteni.

d) Amennyiben a rendes tag kilépési szándékát tagsági idejének 3-ik évében legkésőbb november 30-ig be nem jelenti, tagsági kötelezettsége további 1 évre meghosszabbíttatik

e) A rendes tagok sorából töröltetik az a tag, aki tagdíj fizetési kötelezettségének felszólítás ellenére sem tesz eleget. A törlés felett a választmány határoz. Az így törölt tag, tagdíj hátralékának behajtása bírói utra terelendő.

f) Kizárásra oly körülmény ad okot, melyet a Club választmánya az egyesületi életre károsnak, vagy méltatlannak ítél. A kizárás fölött a választmány titkos szavazással dönt, határozata 15 napon belül a legközelebbi közgyűléshez írásban megfellebbezhető. A közgyűlés döntése végérvényes.

g) Feltétlenül kizárandó az a tag, akit a bíróság vagyon elleni, vagy aljas indokból elkövetett cselekményért jogerősen elítél, avagy aki hazafiatlan, vagy társadalom ellenes magatartást, vagy viselkedést tanúsít.

III. FEJEZET.

10. §.

A közgyűlés általában.

a) A rendes közgyűlés évenként egyszer és pedig minden év első felében tartandó. A közgyűlés időpontját és tárgysorozatát a választmány határozza meg, a közgyűlésre szóló meghívó hirdetmény útján tétetik közzé. A közgyűlési meghívó legalább két magyar vadászati szaklapban teendő közzé, legalább 15 nappal a közgyűlést megelőzően.

b) Rendkívüli közgyűlést hívhat össze az elnök, ha annak összehívását szükségesnek tartja, összehívását elhatározhatja a választmány, végül a rendkívüli közgyűlés összehívását az elnökhöz intézett, részletes megokolt írásbeli kéréssel kérheti 10 tag. Ugy a választmány, mint 10 tag írásos kérésére az elnök a rendkívüli közgyűlést 30 napon belül összehívni tartozik.

c) A rendkívüli közgyűlés összehívásának ideje meghatározva nincs, összehívása ugyanugy történik, mint a rendes közgyűlésé.

d) Ugy a rendes, mint a rendkívüli közgyűlésen megjelenhetnek a tiszteletbeli, alapító és rendes tagok. Tanácskozási joga van minden tagnak, de csak az esetben, ha a folyó évi tagdíj fizetési kötelezettségüknek eleget tettek, s ezt tagsági jegyükkel igazolják. A tanácskozás nyilvános.

A szavazás felálással történik. 3 tag írásbeli kérésére az elnök titkos szavazást rendelhet el. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

e) Indítványok a közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal nyújtandók be a titkárnak.

11. §.

A közgyűlés határozatképessége.

a) A közgyűlés határozatképes, ha a tagoknak legalább egyharmadrésze jelen van.

b) Az alapszabálymódosítás, más egyesületbe való beolvadás, az egyesület feloszlása és a vagyon hovafordításának tárgyában egybehívott közgyűlés határozatképességéhez a tagok legalább kétharmadrészének jelenléte, az e tárgyban hozott határozat érvényességéhez pedig a jelenlévő tagok legalább kétharmadrészének a hozzájárulása szükséges.

c) Ha ezen paragrafus a) és b) pontjaiban körülírt és szabályszerűen egybehívott közgyűlésen a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, úgy 8 nap elteltével, de legkésőbb 30 napon belül ugyanezen tárgysorozat mellett összehívandó közgyűlés, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

12. §.

A közgyűlés tárgyai.

A közgyűlés tárgyait képezi:

a) A tisztikar tagjainak és a választmánynak 3 évi időtartamra, a számvizsgáló bizottságnak pedig egy évi időtartamra való megválasztása.

b) A választmány által benyújtott költségvetés letárgyalása és a költségvetés megállapítása.

c) A zárszámadás letárgyalása és a felelős számadók részére a felmentvény megadása.

d) Általában oly ügyek tárgyalása és ezek feletti ha-

tározathozatal, melyek a választmány hatáskörét meghaladják.

e) A választmány megfellebbezett határozatainak felülbírálása.

f) A tagok indítványainak tárgyalása, melyek a 8. §. c) pontja szerint adandók be.

g) Az alapszabályok esetleges módosítása.

h) Feloszlás és ez esetben a vagyon hova fordításának tárgyában hozandó határozat.

j) Más egyesülettel való egyesülés (fuzió) elhatározása.

A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni, ezt az elnök, a titkár és az elnök által kijelölt két tag, — mint hitelesítők — írják alá.

13. §.

A választmány.

A választmány a közgyűlés által 3 évre választott 9 rendes és 3 póttagból, valamint a körzetek vezetőiből, illetve azok helyetteseiből áll.

A tisztikar tagjai: az elnök, a társelnök, a titkár, a jegyző, a pénztáros, ellenőr és ügyész tisztségüknél fogva hivatalból tagjai a választmánynak.

Tagjai még a választmánynak a szakosztályok és alosztályok elnökei, alosztályok, szakosztályok vezetői, végül a törzskönyvvezetők is.

Ugy a választmányi rendes, mint a póttagok megválasztásánál 3—3 rendes és 1—1 póttag a magyar, a német és az angol vizslatenyésztők sorából választandó.

Rendes választmányi ülést tartozik az elnök a tárgysorozat feltüntető meghívóval negyedévenként egyszer összehívni.

Rendkívüli választmányi ülést hívhat össze az elnök, 4 választmányi tag írásbeli kérésére pedig tartozik azt összehívni.

A rendkívüli választmányi ülés összehívása ugyanugy történik, mint a rendes választmányi ülés összehívása.

Ugy a rendes, mint a rendkívüli választmányi ülés határozatképes, ha az elnökön, vagy helyettesén kívül legalább 4 választmányi tag van jelen.

A választmány előkészíti a közgyűlés tárgyalási anyagát, elintézi a közgyűlés által reábizott ügyeket, végrehajtja a közgyűlés határozatait, ellenőrzi az irodai és pénztári ügyvitelt, általában intézi azokat az ügyeket, melyeket az alapszabályok nem rendeltek a közgyűlés hatáskörébe.

A választmány 500 pengőig utalványozhat. A választmány üléseiről jegyzőkönyvet kell felvenni, a jegyzőkönyv hiteles, ha az elnök, a titkár s az ülésen résztvett két tag aláírja.

A választmány nyílt szavazás mellett, egyszerű szótöbbséggel hozza határozatait. Egy választmányi tag kérésére az elnök a titkos szavazást elrendelni tartozik. A tagfelvétel és kizárás fölött azonban titkos szavazással dönt.

A választmány határozatai 15 napon belül a közgyűléshez írásban megfellebbezhetők,

14. §.

A számvizsgálóbizottság.

A számvizsgálóbizottság tagjait a közgyűlés egy évi időtartamra választja. 3 tagból áll, akik megbízásuk időtartama alatt a választmány tagjai nem lehetnek és más tisztséget be nem tölthetnek.

A számvizsgálóbizottság megbízása időtartama alatt a pénzkezelést bármikor megvizsgálhatja, a számadási év végén az évi zárszámadás és pénzkezelésre vonatkozó okmányokat, naplókat és egyéb iratokat részletesen megvizsgálni és a vizsgálata eredményéről a választmány útján a közgyűlésnek írásban tartozik jelentést tenni.

Amennyiben évközben észlelne szabálytalanságot, azt azonnal tartozik az elnöknek bejelenteni.

15. §.

A tisztikar.

A tisztikar áll egy elnök, egy társelnök, egy titkár, egy jegyző, egy pénztáros, egy ellenőr és egy ügyészből.

a) Az elnök.

Az elnök képviseli a Clubot hatóságokkal, testületekkel, az egyleten kívül álló egyénekkal szemben. Vezeti az alapszabályok értelmében a Club ügyeit, elnököl a közgyűléseken és választmányi üléseken, utalványozza a költségvetés keretén belül a kiadásokat. Utalványozási joga 200 pengőig terjed. Utalványozhat szükségessé vált rendkívüli kiadásokat, melyekre a költségvetésben fedezet nincs. Ily utalványozásokat a legközelebbi választmányi ülésen bejelenteni tartozik. Aláírja a kiadott kitüntetési okleveleket, valamint a rendes ügyviteli levelezés körén kívül álló iratokat, melyeket a Club a hatóságokhoz vagy az egyesületeken kívül álló egyénekhez intéz. Gondoskodik a választmányi ülések határozatának végrehajtásáról, megjelöli a tanácskozási anyag sorrendjét és bezárja az ülést. Az ügykezelést és pénztárt bármikor megvizsgálhatja.

b) A társelnök.

Elnököt, akadályoztatása esetén összes jogaival a társelnök helyettesíti.

c) A titkár.

A titkár előadja a választmányi üléseken az elnöki előterjesztéseket, a közgyűlésen a választmány határozatait, ellenjegyzzi a Club által kibocsátott leveleket, iratokat, okleveleket. Végzi az egyesület írásbeli munkáit. Felbontja a Club címére érkezett leveleket, vezeti a választmányi ülés és közgyűlés jegyzőkönyvét, őrzi az egyesület levéltárát és pecsétjét. Értékküldeményeket nem vehet át.

d) A jegyző.

A jegyző a titkárt minden tevékenységben segíti.

e) A pénztáros.

A pénztáros vagyoni felelősség mellett kezeli a Club vagyonát, a kiadásokról és bevételekről, a kiadási okmányok csatolása mellett naplót vezet. A pénztári forgalom-

ról a választmányi üléseken jelentést tesz. Elkészíti az év végén a zárszámadást és vagyonkimutatást, amit a számvizsgálóbizottságnak történt bemutatás után a választmány útján a közgyűlés elé terjeszt. Fizeti az elnök utalványozására azokat a kiadásokat, melyek a költségvetésben fedezetet nyernek, és amelyeket az alapszabályok rendelkezései megengednek. Kézi pénztárában 200 pengőnél többet nem tarthat. A pénztári feleslegeket a választmány által kijelölt módon és helyen gyümölcsözteti.

f) Az ellenőr.

Az ellenőr tartozik a pénztárost ellenőrizni. Az ellenőr a pénztárossal együtt is felelős a Club vagyonaért.

g) Az ügyész.

A Club ügyésze tartozik a Club összes peres ügyeit elintézni, jogi tanácsokat adni, a Club által kötendő szerződéseket megszövegezni.

16. §.

A tisztikar díjazása.

A tisztikar tagjai a Club részéről díjazásban nem részesülhetnek, indokolt esetben választmányi ülési határozat alapján költségmegtérítést kaphatnak.

17. §.

Alosztályok, szakosztályok, fiókegyesületek.

- a) A véreb alosztály irányítja a vérebtenyésztést.
- b) A magyarvizsla szakosztálynak, a magyarvizsla tenyésztésének irányítása a feladata.
- c) Fiókegyesületei a Clubnak nincsenek.
- d) Az alosztályok és szakosztályok működését a választmány határozza meg.

18. §.

Alapszabálymódosítás, fúzió, feloszlás és a vagyon hováfordítására irányuló határozatok.

Az alapszabályok módosítása, valamint a Clubnak más egyesületbe való beolvadása (fúzió), nemkülönben a Club

esetleges feloszlása és ez esetben vagyonának hova fordítása tárgyában a 11. §. b) pontjának rendelkezései szerint hozott közgyűlési határozatok foganatosításuk előtt jóváhagyás végett a magy. kir. Belügyminiszterhez felterjesztendők.

19. §.

Hivatalos záradék.

Azokban az esetekben, ha a Club az alapszabályokban előírt célját és eljárását be nem tartja, hatáskörét túllépi, államellenes működést fejt ki, a közbiztonság és közrend ellen súlyos vétséget követ el, vagy a tagok vagyoni érdekeit veszélyezteti, a m. kir. Belügyminiszter ellene vizsgálatot rendelhet el, működését felfüggesztheti és végleg fel is oszlathatja.

20. §.

Mindazok a szerencsejátékok, melyek a kihágásról szóló 1879. évi XL. t. c. 87. és következő §-ai szerint a nyilvános, vagy közönségnek nyitva álló helyeken el vannak tiltva, tilosak a Club helyiségeiben is. Ha a Club, ezen tilalmat megszegi, a magy. kir. Belügyminiszter ur minden további eljárás mellőzésével azonnal feloszlathatja.

Budapest, 1929. március 9.

Galló Árpád s. k.

titkár.

Budapest. 1924.

ifj. gróf Esterházy László s. k.

elnök.

Országos Vizsla Club
körbélyegzője.

Vadász és vizslás urak!

Ha Pesten járnak, ne kerüljék el éttermeimet, ahol olcsó étellel és kitűnő itallal szolgálok. — Háromfogásos nagy menü 1.20 P, háromfogásos kis menü —.80 fillér. Gyűlésekre, összejövetelekre külön termet bocsátok díjtalanul rendelkezésüre. — *Vadászoknak itt a találkozója, RÁKÓCZI-UT és AGGTELEKI-UTCA SAROK, LUKÁCS-vendéglőjében, Rákóczi-ut 55.* — Bejárat az Aggteleki-utcaról, a söntésbe a Rákóczi-utról.

VH.

Látta a m. kir. belügyminiszter az alábbi módosító, illetve kiegészítő megjegyzésekkel:

1. Külföldi állampolgárok felvételéhez a m. kir. belügyminiszter előzetes engedélye szükséges.

2. Határozatképtelenség esetében — ugyanazzal a tárgysorozattal 8—30 napon belül újabb közgyűlést kell összehívni, amely a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

3. A választmány határozatképességéhez a hivatalból való és választott tagok összességének legalább egyharmad része szükséges.

4. A választmány minden határozata, a közlést követő naptól számított 15 napon belül, a közgyűléshez feleltethető.

5. Az al- és szakosztályok üléseiről és határozatairól, hitelesített jegyzőkönyvet kell felvenni.

Budapest, 1930. évi január hó 25-én.

A miniszter rendeletéből:
olvashatatlan aláírás.
miniszteri tanácsos.

Magyar királyi Belügyminiszter
körbélyegzőjének helye.

Mehlschmidt Gyula örökösei

TATA-TÓVÁROS.

Alapított: 1780-ban.

Elvállal kikészítésre és festésre szarvas-, őz- és dámvadbőröket, kezyü-, bőr-, ruha- és butorbőrre, valamint vaddisznó-, róka-, vadmacska- és egyéb állatbőröket szőrmére. Borju-, kecske- és kutyabőröket box- és chevreauxra.

Nagy raktár mindennemű készbőrben.

Börgyár és festés

A szakosztályok

Az Országos Vizsla Clubnak 1. magyarvizsla, 2. németvizsla, 3. angolvizsla és 4. spaniel szakosztálya van.

A szakosztályok célja az illető fajtájú vizsla, illetve spaniel tenyésztésének és a vele való vadászatnak föllendítése, küllemre és vadászatra való helyes kitenyésztése. Evégből:

1. Hogy a tenyésztést ellenőrizhessék, minden fajtájú szakosztály önállóan irányítja a tenyésztést, vezeti a saját fajtája törzskönyvét.

2. A kiállítási és versenybírókat a szakosztályok saját hatáskörükben nevezik ki.

3. A szakosztályoknak külön választmánya nincs, tisztikaruk egy ügyvezető alelnök, ki a szakosztályok tagjait a szükséges megbeszélésekre összehívhatja, ott elnököl; továbbá egy titkár, ki a levelezéseket bonyolítja le.

4. A szakosztályok tetszésszerinti időben megbeszéléseket tarthatnak, ezek a megbeszélések csak az illető vizslafajta tenyésztésére, versenyek, kiállítások, szóval az illető vizslafajta föllendítésére vonatkozhatnak. Az egyetemleges vizslaügyek elintézése, az OVC hatáskörébe tartoznak, a szakosztályok semmi olyan határozatot nem hozhatnak, mely az egyetemleges vizslaügyre vonatkozik, csupán előterjesztést tehetnek az OVC. választmányának.

5. A szakosztályok tartoznak megbeszéléseikre az OVC elnökét és titkárát meghívni.

6. Minden szakosztály az OVC választmányába 3—3 tagot küld.

7. A szakosztályok körzeti kiállításokat, versenyeket csakis az OVC. beleegyezésével rendezhetnek.

8. Minden egyes szakosztálynak minden egyes tagja, köteles magát az OVC. alapszabályainak alávetni. A szakosztályoknak külön alapszabályuk nincs, legfeljebb min-

den egyes szakosztály a maga részére házirendet alakíthat, melyet tagjaira nézve kötelezővé tehet.

9. Országos kiállítást, országos versenyt, csakis az OVC. rendezhet.

10. A kiállítási és versenyszabályok egyöntetűek s azok minden fajtára kötelezők. A munka bírálatát fajtánként különböző szempontok szerint látják el a versenybírók.

11. Minden szakosztálynak van egy tenyésztési irányítója, aki egyszersmind a szakosztályok törzskönyvezetője is. Az összes fajták egyöntetű kiképzésének a biztosítására az OVC.-nek van egy idomítási irányítója. A tenyésztés és az idomítás terén ők látják el tanáccsal a hozzájuk forduló tagokat.

Minden szakosztály küllem és versenybírók kiképzéséről gondoskodni tartozik. A birói kiképzés úgy történik, hogy a birójelöltek legalább három bírálaton tartoznak résztvenni és jegyzeteket készíteni. Bírálat után, jegyzeteiket a vezető birónak bemutatják, ki azt felülbírálja. Ha a jegyzetek megfelelőek, a harmadik bírálat alkalmával, a birójelölt, egy, az OVC. illetékes szakosztálya által kijelölt három már elismert bíróból álló bizottság előtt, három darab vizslát önállóan tartozik elbírálni s ha a bírálat jegyzőkönyvét a bizottság jónak találja, az OVC. biróként elismeri. Versenybíró csak az lehet, aki versenyen mint vezető saját vizslájával legalább jó minősítést ért el.

A vizsgázott birónak az OVC. oklevelet ad.

Körzetek

Hogy a vizslaugy minél előbbre jusson, az OVC. megalakította a körzeteket.

A körzetek feladata, — hogy az illető körzet vizslásai között kapcsolatot teremtsen, a vizslászat fejlődése érdekében propagandát fejtsen ki, hogy tagjaikat a tisztafajta tenyésztésre buzdítsák, a tenyésztést és a törzs-

könyvezetést ellenőrizték; végül, hogy körzeti bemutatókat és versenyeket rendezzenek.

A körzetnek tagja minden, az illető körzetben lakó OVC tag. Külön tagsági díj nincs. Az OVC tagdíjat az OVC pénztárnokának, a törzskönyvezési díjat az illető szakosztály törzskönyvvezetőjének kell beküldeni.

A körzetek az OVC-nek vannak alárendelve. A körzetek működését egy igazgató és egy titkár irányítja, akiket a közeti tagok választanak.

A körzeteknek évi munkaprogramját az egyes szakosztályok útján az OVC adja ki. Körzeti bemutatókra és versenyekre a bírókat a szakosztályok javaslata alapján az OVC küldi ki.

A körzetek megbeszéléseket hívhatnak össze s az ott lefektetett kívánásaikat, előterjesztéseiket elintézés végett az OVC-nek küldik be. Minden körzet igazgatója egyúttal tagja az OVC választmányának. Elfoglaltsága esetén az OVC választmányi gyűlésein helyettesítheti magát. Minden körzet évenként egy bemutatóval kapcsolatos versenyt rendezhet.

Minden körzeti tag, illetve minden OVC tag köteles 1 pengő beiratkozási díjat fizetni, ennek ellenében megkapja az OVC Tájékoztató könyvét. Azonkívül tartozik évenként a közgyűlésen megállapított tagdíjat az OVC pénztárába befizetni. A tagdíjakat negyedéves részletekben beszedheti a körzet igazgató s az OVC pénztárába jegyzék mellett befizeti.

A körzeti versenyeken és bemutatókon a nevezési díjakat a körzetek állapítják meg. Ebből fedezik a verseny, vagy kiállítás költségeit, s erről az OVC választmányának elszámolni tartoznak.

A körzetek székhelyei: 1. Budapest, 2. Székesfehérvár, 3. Kaposvár, 4. Szombathely, 5. Győr, 6. Szeged, 7. Debrecen, 8. Sátoraljaújhely, 9. Balassagyarmat, *Kutatoron*, *Meknyéd*, *Kassókerület*, *Szucsóháza*, *Miskolc*.

Előadások, tanfolyamok, vizslaidomítók vizsgáztatása

Előadások. Az OVC szakszerű előadások és tanfolyamok rendezését tűzte ki programjával. Ilyen előadásokat tart időközönként Budapesten s a körzetek felkérésére, azok székhelyein is. Az előadásokon való részvétel díjtalan.

Tanfolyamok. A vizslák tökéletes kiképzésének elérésére, továbbá hogy kezdő vizslások a vizslával bánni megtanuljanak, az OVC minden második évben 3—4 napos tanfolyamot rendez. A tanfolyam helye elsősorban a központ, de ha a jelentkezők száma valamelyik vidéken túlnyomó, akkor a tanfolyam a vidéknek a központjában tartatik meg.

Idomítók vizsgáztatása. Az OVC azok részére, akik a vizslaidomításból oklevelet akarnak szerezni, vizsgát tart. Vizsgák az országos vizslaversenyeken, kivételes esetben a körzeti versenyeken is tartatnak.

A vizsgához elméleti és gyakorlati tudás szükséges. Az OVC vizsgabizottságot küld ki, mely áll az OVC elnökéből s három olyan bíróból, akik elismert vizslaoktatók és vizslaszakértők.

A vizsgázó, gyakorlati tudását a versenyen mutatja be. A versenyen a vizsgázót arról osztályozzák, milyen képességei vannak a vizsla vezetéséhez, a vizslával való vadászathoz.

Az elméleti vizsgán tanúbizonyságot tesz arról, ismeri-e a fajtákat, a vizsla tulajdonságait, hibáit s azokat a módokat, melyek alkalmazása az eredményes oktatáshoz szükségesek.

A vizsgázó bizottság a következőket osztályozza: Gyakorlati rész: 1. Milyen a vizsgázó fegyelmezése? határozott (1); jó (2); laza (3); gyenge (4); teljes fegyelmetlenség (5).

2. Bánásmódja: megértő (1); jó (2); elég jó (3); türelmetlen (4); durva (5).

3. A vizsla vezetése: tökéletes (1); hozzáértő (2); megfelelő (3); gyenge (4); gyakorlatlan (5).

4. Vadászás a vizslával: kifogástalan (1); gyakorlott (2); meglehetősen (3); hiányos (4); gyakorlatlan (5).

Elméleti rész:

5. Vizslafajták és fajtajellegeinek ismerete: kitünő (1); jeles (2); jó (3); elégséges (4); elégtelen (5).

6. A vizslák tulajdonságainak, hibáinak, szokásainak ismerete. Osztályozás 5. pont szerint.

7. Oktatási módok. Osztályozás mint az 5. pontnál.

8. Általános tudnivalók (törzskönyvezés, tenyésztés, betegségek, nevelés).

A törzskönyvvezetésnél követendő eljárásokról

A szakszerű tenyésztésnek alapfeltétele a szülők, helyes és gondos kiválasztása, a kölykök szelektálása. Nem helyes tehát, ha valaki nőtényét csak azért pároztatja egy közelben lévő kannal, mert a nőtényhez alkalmasabb, de messzebb lévő kanhoz való elküldése költséges lenne. Minden vizslatulajdonos tartozik szakosztályának vizslája tulajdonságairól, képességeiről leírást adni, hogy a szakosztály tenyésztési irányítójának, illetve törzskönyvvezetőjének módjában legyen a tenyésztéshez megfelelő egyedeket összeválogatni. Minden tenyésztő kérjen fedezőkan kijelölést, javasoljon többet, melyek közül azután a szakosztály törzskönyvvezetője a legalkalmasabbat kijelöli.

A nőtényt legkorábban a második, tüzeléskor fedeztessük és csakis akkor, ha már teljesen be van vezetve, mert a kicsinyek öröklik szüleik jótulajdonságait. Ugyanez vonatkozik a küllemre is. Ha tehát az egyik nőténynek akár képességében, akár küllemében valamelyes hiányosság észlelhető úgy a pároztatásra olyan kan választandó, melynél ezen hiányok ellentéte túlsúlyban mutatkozik. Pl. gyenge testalkatu nőtényhez erős kant jelölünk; lassú és kevés vadászszenvedéllyel bíróhoz, — nagy tem-

peratummal rendelkezőt. A küllem helyességét, s a képességek jóságát a versenyen bírálják el. S hogy vizslánk küllemével és képességeivel tisztában legyünk, járjunk el kiállításokra és versenyekre, ahol a szakértők véleményét hallgassuk meg. Tehát ne díjnyerés legyen a célunk, hanem az ítélet meghallgatása.

A tenyésztés érdekében az OVC minden szakosztálya 1935 július hó 1-től kezdődőleg két törzskönyvet fektet fel: az egyik a nyilvántartási törzskönyv, a másik a tenyésztési törzskönyv.

A nyilvántartási törzskönyvbe belekerül minden törzskönyvezett szülőktől származott kölyökvizsla és erről a törzskönyvvezető „származási lap“ c. okmányt ad a tulajdonosnak, mely a vizsla nevét, leszármazását, nemét, jeleit, születési idejét, tenyésztője nevét tartalmazza. Ez a nyilvántartási törzskönyvi számmal és pecséttel ellátott származási lap feljogosít a kiállításokon és a versenyeken való részvételre.

A nyilvántartási törzskönyvbe minden törzskönyvezett szülőktől származó kölyök fénykép nélkül 6 hónapos korában bejelentendő.

A tenyésztőtörzskönyvbe csak azok a vizslák kerülnek, melyek a kiállításon legalább jó minősítést kaptak, s a használati vizslaversenyen legalább II. díjat érdemelték és orrjóságuk „igen jó“.

Igy a vizslát beszerezni szándékozóknak felhívjuk figyelmét arra, hogy csakis olyan vizslát vásároljanak, mely Tenyésztőtörzskönyvi (röviden Ttk.) számmal is rendelkező, illetve versenydíjas szülőktől származik s így az öröklött jó tulajdonságokra az ivadékok is számot tarthatnak. Viszont a tenyésztők is jobban megtalálják számításukat, mert a Ttk. számu vizsláik után származó egyedeket könnyebben tudják értékesíteni.

A Ttkv-be való beiktatás díjtalan, azonban válaszbélyeg csatolása szükséges. Az ilyen vizsla tulajdonosa vizslájának származási, lapján Ttk. könyvbe való iktatás céljából

beküldi az illetékes szakosztály törzskönyvvezetőjéhez (Magyar vizsláknál Bába Károly ny. százados, ~~rad. vadászmester, Riese, Zemplén-m.~~; német és angol vizsláknál Márkus Leó állatorvos, Encs, Abauj vm.), aki az iktatást elvégzi s a származási lap hátlapjára rávezeti annak megtértént, Ttk-i számát bejegyzi, aláírja és pecséttel ellátja.

A Ttkv-be nemcsak azok a vizslák kerülnek bele, melyek erre való jogosultságukat csak a jövőben szerzik meg, hanem azok is, melyek a múltban a kiállításokon és a versenyeken elérték az ehhez szükséges minősítést.

Ezúton is felszólítjuk a vizslatulajdonosokat, hogy a Ttkv-re jogosult vizsláik származási lapjait beiktatás és záradékolás végett az illetékes törzskönyvvezetőknek küldjék meg, válaszbélyeg csatolásával.

A jövőben Ttk. számmal is ellátott vizslák nevei mellé kétféle, de törtvonallal ellátott törzskönyvi szám kerül. És pedig: a számlálóba írandó a nyilvántartási törzskönyvi szám, a nevezőbe a tenyésztörzskönyvi szám. S hogy a kiállított származási lapon az ősök táblázatából jobban szembeötlő legyen a Ttk. szám piros számokkal írandó. A Ttk-be belekerült és ezáltal a tenyésztésre kiválóan alkalmas vizslák nevei az OVC évkönyvében is közzétételnek.

Nyilvántartáshoz és tenyésztéshez szükséges kötelező bejelentések

Minden vizslatulajdonos évente legalább egyszer és pedig a vizslával való vadászat szezonjának befejeztével (november—december) az illető szakosztálynak, melynek tagja tartozik bejelenteni vizslájának pontos küllemi leírását, valamint ismertetni tartozik vizslájának vadászképességeit, tulajdonságait, orr jóságát, stb. (természetesen a hibák és hiányosságok szépítése nélkül), valamint, hogy résztvett-e kiállításokon, versenyeken, hol és milyen

eredménnyel, hogy ezen adatok a törzskönyvben nyilván tarthatók, illetve egyeztethetők legyenek, mert a helyes pároztatás, illetve a tenyésztés irányításának ez az alapja.

1. **Pároztatás, kankijelölés:** Legalább egy hónappal a vizsla tüzelése előtt, a tulajdonos a nőtény (és az esetleges fedezésre kiszemelt kan) törzskönyvi számának feltüntetésével, azok küllemét és képességeit leírva, a szakosztálytól fedezésre alkalmas kan kijelölését kéri. Az illető szakosztály megbízottai a rendelkezésre álló előjegyzések alapján (a nőtényvizsla tulajdonosa által) a fedező kanokra vonatkozólag tett javaslatát figyelembe véve) kijelöl egy, vagy több kant és egyben mellékel egy **„Fedeztetési Igazolvány“ ürlapot.** A tenyészszuka tulajdonosa, mikor a szakosztálytól a fedező kan kijelölését megkapta, azonnal lépjen érintkezésbe a fedeztetés módozatainak, feltételeinek megbeszélése végett a fedező kan tulajdonosával, hogy az illető kan a szükséges időre rendelkezésre állhasson. (A fedeztetési díj rendszerint egy hatyolc hetes kölyökvizsla, vagy annak ára szokott lenni, úgy ahogyan a megegyezés történik.)

A tenyészszuka tulajdonosa a szakosztálytól kapott „Fedeztetési Igazolvány“ balfelét tölti ki és rávezeti a fedeztetési föltételeket, melyeket a fedező kan tulajdonosa magánál tart. Ugyanezen igazolvány jobb felét a kan tulajdonosa tölti ki és aláírásával ellátva visszaküldi a tenyészszuka tulajdonosának. Egyben a fedező kan tulajdonosa bejelenti még a szakosztálynak is a megtörtént pároztatás idejét, a vizslák és tulajdonosaik megjelölésével.

2. A tenyészszuka tulajdonosa vizslájának lekölykezése után 14 napon belül a „Fedeztetési Igazolvány“ azon részének melléklésével, melyet a fedező kan tulajdonosától — mint fedeztetési tanúsítványt — visszakapott, bejelenti az alom születésének pontos idejét, a kölykek számát, ivar arányát és, hogy mennyit szándékozik ezek közül felnevelni. Ezen bejelentésre a tenyészszuka tulajdonosa kap egy „Alombejelentő-lap“-ot és annyi „Származási-lap“-ot,

ahány kölyök kerül felnevelésre. A tenyésztő legkésőbb a felnevelt vizslakölykök 12 hetes korában visszaküldi a szakosztálynak a pontosan kitöltött „Alombejelentési-lap”-ot, melynek alapján a törzskönyvvezető úgy a kölyköket, mint azok tulajdonosait előjegyzésbe veszi. A tenyésztő, a szétosztásra került kölykekkel szabályszerűen kiállított „Szarmazási-lap”-ot ad az új tulajdonosnak. A vizslakölykök színe és jelzése rovat pontosan kitöltendő, hogy ezzel a vizsla azonossága biztosítva legyen. Itt hívjuk fel tehát a vizslát beszerző vadásztársaink figyelmét arra, hogy csakis oly vizslát fogadjanak el, melyhez szabályszerűen kiállított „Szarmazási-lap”-ot is ad a tenyésztője.

3. A vizsla tulajdonos, ha a kölyök hat hónapos lett, a tenyésztőtől kapott „Szarmazási-lap”-ot beküldi a szakosztálynak törzskönyvvezetés végett, mire a törzskönyvvezető az iktatást elvégzi, bejegyzi a nyilvántartási törzskönyvi számot, majd aláírásával és a szakosztály pecsétjével ellátva visszaküldi a tulajdonosnak.

4. A vizslának tenyésztőtörzskönyvbe való felvétele és tenyésztésre való alkalmazása csak akkor válik esedékessé, ha a küllem jónak osztályoztatott és a versenyen igen jó orral minősítve, legalább II-ik helyezést ért el. Ebben az esetben nyilvántartási számmal ellátott származási lapja ismét beküldendő (válaszbélyeg mellékelve), hogy a vizsla a Tenyésztőtörzskönyvbe bevezethető legyen és a származási lap jobb felső sarkán az erről szóló záradék, Ttk. szám, pecsét és aláírással elláttassék.

Tájékoztatásul közöljük a törzskönyvvezetésnél előírt díjakat:

Egy tenyésztelep — kennelel — név iktatása tagnak	P 4.—
	nem tagnak P 8.—
Egy alomiktatás, tagnak	P 4.—
	nem tagnak P 8.—
Egy vizsla betörzskönyvvezetése, tagnak	P 2.—
	nem tagnak P 4.—
Egy fedeztetési igazolvány ürlap, tagnak	P —,10
	nem tagnak P —,20

Egy „Alombejelentő“ ürlap, tagnak	P —.10
	nem tagnak P —.20
Egy „Származási-lap“ ürlap, tagnak	P —.25
	nem tagnak P —.50

Díjtalan: a már elismert kennelnév, a fedeztetés napjának, alomszületés, tulajdonos változás, elhullás, kiállítás és versenyeredmény, a vizsla külleméről, képességeiről bejelentett kezelések iktatása, a tenyésztörzskönyvbe való iktatás záradékolása és számának rávezetése.

Választ igénylő leveléhez mindig csatoljon válaszbélyeget. „Kennel“ nevet minden tenyésztő választhat magának, melyet az illető tenyésztésből származó vizsla előnévnek kell használni, még akkor is, ha a vizsla más tulajdonába megy át. Így mindig tudhatjuk, hogy valamely vizsla kinek a tenyésztéséből származik. Például: Végvári Csintalant a Végvári-kennel tulajdonosa eladja a Kaposi-kennel tulajdonosának és az, az új tulajdonosnál kölykezik le: ezen kölykök, dacára, hogy Végvári előnevű nőténytől származnak, mégis Kaposi előnevet fognak kapni, mert tenyésztőjük kennel neve „Kaposi“.

Végül kérünk minden magyar vadászt, hogy magyar hangzású nevet válasszon. Különösen kérjük erre a magyar vizslásokat.

A vizslák tartásáról és gondozásáról általában

Vizslánkat lehetőleg szabadon, napos helyen, minél nagyobb kifutóra alkalmas, legalább két méter magas, kissé befelé dülő dróthálóval bekerített, baromfiaktól és egyéb állatoktól elkülönítve, pormentes, nem sárosodó, tehát kavicsozott, homokos talajon tartsuk. Ezen bekerített helynek esőtől és szélről védettebb, egyik zugában felállított tágas és szellős, úgynevezett kutyaházikóban helyezük el, úgy hogy a bejárata délfelé nézzen.

Célszerű nagy hidegben a házikó oldalait képező deszkázatot egy második külső deszkázattal burkolatsze-

rüen ellátni, melyet szintén szalmával tömünk ki és kapcsolással erősítünk össze, hogy nyáron levehető legyen.

A házikó belsejét lássuk el bőven hetenkint legalább egyszeri váltással friss és száraz szalmával, amikor is alapos takarítást végeztessünk, nehogy a bolha vagy egyéb féreg elszaporodhassék. Ezek ellen igen eredményesen használható a Schell-féle rovarirtó folyadékkal való bepermetezése úgy a házikó belsejének, mint az aljzatokat képező szalmának.

Ha csak egy vizsláról van szó, leghelyesebb a lakásunkban tartani, azonban semmi szín alatt sem a konyhában, vagy túl meleget árasztó kályha közelében (szagláló érzékeire ártalmas), vagy diványon, mert tulságosan elkényelmesedik, hanem hideg vagy csak mérsékelt fűtött helyiségben (előszobában) a padlóra vagy alacsonyabb ládába helyezett vastag pokrócon jelöljük ki a helyét, a kályhától minél távolabb. Főleg városban lakó vadásztársaink vannak erre rákényszerítve. Nagyon jó, ha ilyen esetben a vizslát a nap bizonyos meghatározott szakában kivezetik a szabadba, hogy magát kiürítse, mert a vizsla így szokik hozzá az időponthoz és más időben kikívánczálással nem alkalmatlankodik.

Nemcsak fekvőhelyét, hanem a vizslát magát is tisztán kell tartani: naponta jól le kell kefélni és pedig puhább és ritkább kötésű gyökér vagy keményebb szőrkefével. Csak arra vigyázzunk, hogy túl kemény vagy érdes ne legyen, hogy kefézés közben a bőrt fel ne sérthesse.

A vizsla szemét külön e célra tartott tiszta fehér, puha fehér vászondarabbal, melyet tiszta, langyos vízben nedvesítünk meg, naponta kitöröljük, csipáitól megtakarítjuk. Különösen vadászat után szokott a vizsla alsó szemhéja alatt lévő üregbe fű és egyéb növényi mag belekerülni, ilyenkor a felső szemhéjára ráhuzzuk az alsót és a gazmag a szemсарokból kitakarodik.

Fülének belsejét, melynek zsíros kagylójárataiba por s piszok nagy mennyiségben szokott lerakodni és ez igen

könnyen gyulladást, sőt súlyosabb bajokat is okozhat, legalább hetenkint egyszer glicerines puha ruhadarabbal ki kell takarítani, de vigyázzunk, hogy fülének belsejét, mely igen érzékeny fel ne sértsük.

Nyáron sűrűn adjunk alkalmat a szabadban való fürdésre (uszásra), a vízből való apportíroztatás szoktatásával kapcsolatosan, amikor is úgy intézzük a dolgot, hogy utána szaladgáltatás közben száradjon meg.

Ha tüzelő vizslánkat nem akarjuk befedeztetni nyáron többször küldjük vízbe, télen nem tul-hideg vízzel „rózsáját“ locsolgassuk és kutyáktól tartasuk távol, hogy izgalomnak ne legyen kitéve.

Vizslánk első tüzelésének kezdete rendszeren 9—10 hónapos korában kezdődik. Ez különben a vizsla jó táplálásától is függ. Hogy vizslánk mikor kezd tüzelni, azt arról vesszük észre, hogy az ugynevezett „rózsája“ dagadni kezd, kissé véres váladékot bocsát ki, majd a kezdettől számított 8—10 nap múlva éri el azt a stádiumot, mikor a kant felveszi, tehát pároztatásra ezen időt tekintetbe véve küldjük. Előbb felesleges. Teljesen elegendő, ha a kant kétszer, legfeljebb háromszor veszi fel. (Ha a szukát időben visszük a kanhoz, egyszeri fedeztetés is elegendő.)

A pároztatástól számítva kilenc hétre, azaz a 63-ik napon veti a kutya az almot.

A terhesség ideje alatt mindaddig, míg a tejképződés meg nem kezdődik (ezt arról vesszük észre, hogy emlői megduzzadnak) sűrűn jártassuk, illetve vadásszunk vele, hogy a minél több mozgás következtében hasizmai jól kifejlődhessenek. Tul nagy fáradalmaknak azonban ne tegyük ki. A táplálék mennyisége ne legyen túl sok, nehogy túlterhelje az anya gyomrát, melyben a fejlődő kölykeknek minél nagyobb tér kell, hogy jól kifejlődhessenek. Inkább kevesebb, de erősen tápdús eledellel tartasuk, főként csontliszt, vagy balatoni halliszt adagolásával és hogy a kölykek csontképződését előmozdíthassuk, ételébe naponta egy késhegynyi foszforsavas meszet keverjük.

Lekölykezés után másnap, a kicsinyek közül gondosan kiválogatjuk azokat, melyeket meg akarunk tartani, a feleslegeseket pedig ne a szokásos vízbedobással pusztítsuk el. Ez kínzás, mert nem mulik ki azonnal. Leghelyesebb kemény tárggyal erőset ütni a tarkójukra, hogy elpusztuljanak és a háztól jó messze fekvő helyen (dögtemetőben) mélyen elásatni. Fészüket tartsuk tisztán.

Vizslánk alatt szoptatásra ne hagyjunk többet négy, legfeljebb öt kölyknél (ha a nőtény gyenge, még ennyit sem), mert kölykei igen leszívják. Ha több kölyket akarunk megtartani, úgy gondoskodjunk jó előre bármily fajtaju szoptatós dajkakutyáról. Ilyenkor három-négy napnál korábban kölykezett kutyát ne használjunk fel e célra, mert az anya teje fokozatosan mindig erősebb és tömörebb lévén, a fiatalabb születésű kölykeknek megártana, sőt bele is pusztulhatnak. Inkább későbbi kölykezésű kutyát válasszunk.

Első táplálékuk 3-4 hetes korban kamilla-teával higitott, kevés cukorral édesített langyos fölözetlen tej legyen. (Soha se használjunk lefölezött tejet, mert abban nincsenek meg a szükséges táperők. (Nagyon vigyázzunk arra, hogy se túl meleg, se pedig hideg ne legyen az ételük.) Forralatlan tejet használjunk, melyet meleg teával langyosítsunk.

Etetésre úgy szoktassuk a kicsinyeket, hogy a folyadékot lapos edénybe öntve, orrocskájukat párszor nyomjuk bele és amint rájönnek az ízére, örömmel fogják elfogyasztani.

Sose etessük őket szoptatás után, sem pedig közvetlen szoptatás előtt, hanem a kettő közötti időt válasszuk. Ezt az időt abból állapíthatjuk meg legjobban, hogy a kicsinyek szoptatás után elpihennek, elelszanak, majd később felébredve ide-oda mozgolódnak, játszadoznak. Ez az idő alkalmas az etetésre, mert kiszaladgálva magukat, anyjukhoz visszatérve ismét szopnak. Célszerű 5 hetes koruk után etetés előtt anyjukat legalább egy órára különválasztani.

A kicsinyeket naponta ötször etessük, rántott levesbe aprított kutyapogácsával, vitamin tésztával, rizzsel, darált hussal, ételmaradékkal, három-négy hónapos koruk után naponta háromszor. Felnőtt vizslát naponta kétszer, vagy egyszer is elég etetni, ha az alaposan jóllakik.

Vizsláink élelmezésénél általában véve arra vigyázzunk, hogy ételük mindig friss legyen és romlott dolog ne kerüljön bele. Főként a tejre vigyázzunk, mert a savanyu tejtől könnyen hasmenést kapnak. Az edényük tisztántartására is nagy gondot fordítsunk, mert a kicsinyek érzékeny gyomrának minden legcsekélyebb rendellenesség megárt. Igen könnyen belepusztulhatnak.

Tiszta, de nem túl hideg ivóvízről állandóan gondoskodjunk.

A 6-ik hét végével anyjuktól el kell választani a kicsinyeket, mikor is a szoptatást fokozatosan szüntessük be. Ilyenkor igen helyesen cselekszünk, ha az anyjukat a kicsinyektől különválasztva tartjuk.

Igen veszedelmes ellensége a vizslának, főként fiatalabb korában, a giliszta. Legtöbb esetben a soványodásnak, étvágytalanságnak, fájdalmas nyöszörgésnek stb. a giliszta az oka, melytől ha idejében meg nem szabadítjuk hamarosan belepusztul a kis vizsla. Ne legyünk restek, ürüléküket állandóan vizsgáljuk meg (pálcikával széjjel kell kotorni), s ha gyanusat veszünk észre, azonnal a megfelelő gyógyszerrel tisztíttassuk ki. A gyógyszer beadása után minden ürülékét lehetőleg azonnal a körülötte és alatta lévő földdel együtt lapátoljuk fel és égessük el, nehogy szimatolás közben a kölykek ismét megfertőződjenek.

A vizsla eledelét úgy kell összeválogatni, hogy az mindazon anyagokat tartalmazza, melyre a szervezetnek szüksége van.

Mindazok, akiknek alkalmuk van vizsláiknak elegendő és tartalmas ételmaradékot juttatni (nem értünk alatta kenyér- és krumplihéjat, mosogatólével leöntve), azoknak felesleges, hogy a fentiek szerint leirtakat beszerezve,

vizsláik részére külön készíttessék el az ételt, mert a magunk ételéből maradt maradékok (leves, főzelék, tészta, hus, csontok, sárgarépa stb. stb.) képezik a legideálisabb, minden szükséges táperőt tartalmazó, eledel, s emellett változatos is.

A vizsla szervezetének szüksége van: fehérjére, zsirra, szénhidrátra, különböző sókra és vitamindus eledelekre. Ezek bármelyikének hiánya a fejlődést nagy fokban hátráltatja.

Fehérjedus eledelék közül a legalkalmasabbak és olcsón beszerezhetők pl. a balatoni halliszt (kapható a Balaton Halászati Rt. Siófok.), vagy darabokra aprított jól kifőzött csontok leve. Igen olcsón juthatunk hozzá például a birkalábszár csontokhoz, melyeket bőrtől és körmeitől megtakarítva, feldarabolva főzünk ki. Ebből kocsonyaszerű anyagot kapunk, mely igen jó, fehérjedús eledel. Igen jó még a csontliszt, melyet csontok megőrléséből kapunk, de minden nagyobb drogériában is kapható. Husfélék közül legjobb a sovány marha vagy birka-hus. Fontos az, hogy kevés zsirt tartalmazzon.

A növényi termékek között is vannak olyanok, melyek a bőséges szénhidráton kívül fehérjét is tartalmaznak. Ilyenek: zab, bab, borsó, lencse.

Zsiradékból nyáron alig valamit, télen, nagy hidegben se tegyünk sokat a vizslák ételébe. Teljesen mindegy, hogy milyent használunk, csak az a fontos, hogy romlott ne legyen.

Szénhidrátdús takarmányok: a növényi termékek, de főként azok magvai. Ilyenek: zab, rozs, tengeri, buza, rizs, **bab**, borsó, lencse stb. Legdusabb szénhidrátban, mely más nem is tartalmaz, a cukor.

Fentiek közül legalkalmasabb a zabliszt. Ez csecsemők részére gyárilag készítve is kapható minden nagyobb drogériában. Esetleg kukoricaliszt is megfelelő, ez azonban túlságosan fűti és hizlalja az állatot. Zubogó vízzel leforrázva és nem sokáig főzve, puliszkaként készíthető el.

Fiatal vizslák etetésénél a tejet ne forraljuk fel, mert a forralás a vitaminokat elpusztítja.

Tápsók: Éppen oly szükségesek, mint bármelyik másik tápanyag és mivel ma már az összes szükséges sókat tartalmazó ugynevezett „Phoscal“ tápsó rendelkezésünkre áll, igen célszerű ennek beszerzése. Egy doboz tartalma hosszú ideig elegendő, mert az ételbe felnőtt vizslánként naponként egy fél késhegynyi elegendő.

Vizslánkat foglalkozás, jártatás, vagy vadászat előtt csak a legszükségesebb mérvben etessük, eleségének fő-részét hazatérés után jutalomképpen adjuk oda. Ilyenkor jobb étvággal is fogja azt elfogyasztani.

Ha vizsláinkon betegséget veszünk észre, azonnal forduljunk állatorvoshoz.

Az OVC versenyszabályai

1. §. A versenyek célja: A kiváló küllemű és képességű egyedek megismerése, s tenyésztésre való kiválasztása, továbbá a vizslával való vadászás népszerűsítése, valamint az idomítók és vezetők oktatása és kiképzése.

2. §. Versenyfeltételek: A verseny feltételeit, a választmány állapítja meg s ezek a verseny előtt legalább 6 héttel a vadászati szaklapokban, vagy külön értesítés alapján közzéadók az OVC tagjaival.

A feltételeknek a következőket kell tartalmazniuk:

a) a verseny idejét és helyét, a verseny nemét és követelményeit;

b) a nevezhető vizslák fajtáját, korát és ezekre vonatkozó esetleges egyéb kikötéseket;

c) a nevezés határidejét és helyét, valamint a nevezési díjak nagyságát, tagok és nem tagok részére;

d) rendelkezést afelől, hogy utónevezések mennyiben fogadtatnak el.

3. §. A nevezés. A nevezések külön e célra szolgáló nevezési íveken a nevezési díjjal együtt a nevezési határidőn belül, a megjelölt címre küldendők.

Az elkésett nevezések, az utónevezések szerint kezel-
tetnek. A nevező, a nevezési ív aláírásával kötelezi magát
arra, hogy a versenyszabályzatok minden pontjának alá-
veti magát.

A nevezési ív pontosan kitöltendő!

Helytelenül kiállított nevezési ív elutasítható, vagy
záros határidőn belül kiigazítás végett visszaküldendő.

Aki tudva, hamis adatot jelent be, hogy a bírakat meg-
tévevessze, az kizárandó és elesik a netán már megítélt díjak-
tól is. Az ilyen egyéneket a választmány az egyesület ver-
senyeiből egyszer és mindenkorra kizárhatja.

4. §. Versenyre csak hiteles származási lappal bíró
vizslák bocsáthatók, illetve, ha még törzskönyvezve nem
volnának, ilyen jogosultságukat hitelesen igazolják.

A verseny előtt minden induló vizsla származási lap-
jának felmutatása kérendő.

5. §. A verseny előtt minden induló, vagy egyébként
is jelenlévő vizsla egészségi állapotát az állatorvos meg-
vizsgálja. Az állatorvosi szakvélemény meg nem felel-
hető, a szakvélemény alapján a versenyintézőség határoz
afelett, hogy a vizsla külön, vagy utólag indul, avagy a
versenyből kizáratik és azonnal távozni köteles.

A vizsgálatot végző állatorvos a versenyen nem in-
díthat versenyző vizslát.

6. §. Tüzelő szukák nem versenyezhetnek, a nevezési
díj visszatérítése mellett, a területről eltávolítandók.

Ivartalanított vizsla a versenyen részt nem vehet, de
idomításra adott ivartalanított vizslák levizsgáztathatók.

7. §. Minden versenyen a bírók küllemi szemlét is tar-
tanak s a fajtajellegnek meg nem felelő vizslákat kizár-
hatják a versenyből és a tenyésztésből is.

8. §. A küllemi észrevétel, a bírói jelentésben mindig
feltüntetendő.

9. A verseny intézősége áll a Club elnökéből, titkárá-
ból és a szakosztályok 2—2 delegáltjából. Ügyköre minden
intézkedésre kiterjed, de a bírói minősítéseket nem be-

folyásolhatja. Intézkedései ellen az írásos panasz 14 napon belül a Club választmányához terjesztendő.

10. §. Különböző fajtájú vizslák egymásközött nem versenyezhetnek. Az egyes fajtákat szakosztályaik saját bírói karukkal külön-külön bírálattják el.

11. §. Az OVC versenyein a külföldi egyesületek által elismert bírón kívül, csakis oly elismert bírók bírálhatnak — és csak azon vizslafajnál — akik az illető fajtából vizslát versenyen már eredményesen vezettek.

12. §. Az OVC-nek egyöntetű versenyszabálya van, mely minden vizslafajtára kötelező, azonban az egyes követelmények elbírálásánál a bírók vegyék tekintetbe az illető fajtától várható teljesítményeket.

13. §. Minden versenyen legalább három tagból álló bírói csoportnak kell az egyes fajta vizslákat elbírálni, kik közül az egyik a vezető bíró. A vezető bíró jelöli ki a területet és adja meg a feladatot. A bírói körhöz tartoznak a bírójelöltek.

16. §. Aki azon a versenyen saját vagy más vizsláját vezeti, ugyanazon fajta versenyénél nem tölthet be bírói tisztséget.

17. §. A bíró tartozik a vizslát, a versenyen a legéberebb figyelemmel kísérni és bírálati lapot vezetni. Adjon a bíró bő alkalmat arra, hogy a vizsla képességét és gyakorlatosságát bemutathassa. Ha a vizsla hibát követ el, azt alapos mérlegelés tárgyává kell tenni. Tekintettel arra, hogy a verseny célja oktatólagos, a bírók, összehasonlításokkal magyarázzák a vizslák munkáit, a teljesítmények végrehajtásának helyes és helytelen oldalát, előnyeit és hátrányait, hogy ezáltal úgy a versenyzők, mint a nézők okuljanak, tanuljanak és felismerjék a különbségeket.

18. §. A bírói kar a verseny végén tanácskozássra ül össze, saját hatáskörében dönt a helyezések sorrendjéről. Bírói jelentésüket összeállítják s azt 14 napon belül kötelesek nyilvánosságra hozni.

19. §. A versenyek sorrendjét a versenyintézőség a

bírákkal együtt állapítja meg. A vizslák indulásának sorrendje sorshuzás útján döntendő el. Indokolt esetben a bíró a sorrendtől el is térhet, valamint a vizslák újraindulását is elrendelheti.

A vezetők a verseny alatt a bírák sportszerű utasításait és figyelmeztetéseit követni tartoznak, különben a versenyből kizárhatók.

A bíró, a bírálat alatt nem lőhet, hanem vagy a vezetőknek, vagy a bíró által erre felkért egyénnek kell lőnie.

20. §. Minősítés I. II. III. helyezésből és díjazásból áll. A díjazás a Club rendelkezésére álló tiszteletdíjak, tárgyak, érmek lehetnek. Pénzdíjat csak hivatásos vadász, vagy erdész altiszti személyzet kaphat.

A kiállításokra és versenyekre az OVC által központosan beszerzett, illetve gyűjtött díjak, az OVC elnökéből, titkárából s az egyes szakosztályok két-két delegáltjából álló bizottság által a vizslafajták között, a nevezések számának arányában osztandók széjjel. Ezeken a díjakon kívül minden egyes szakosztály külön-külön is gyűjthet díjakat, a saját vizslafajtája díjazására. Az ilyen díjak fölött a szakosztályok rendelkeznek.

Amennyiben az egyes szakosztályok a rendelkezésükre bocsátott díjak egy részét a bírói ítéletek következtében nem adnák ki, jogukban áll ezen díjakat a legközelebbi kiállítás, vagy verseny díjazásra, mint szakosztályi díjtöbbletet fenntartani. Erről azonban az adómányozót értesíteni kell.

21. §. Osztályozás. A bírálat a hazai és külföldi versenyek bírálatáival egyenlő érték és osztályozási számok alapján történik. Osztályozási számok: 4! - kiváló, 4 - igen jó, 3 - jó, 2 - közepes, 1 - elégséges, 0 - elégtelen. Az értékszám szorzandó az osztályozási számmal, az így nyert szám a minősítési pont. Tört szám és középérték is adható.

22. §. Óvás. Minden vezetőknek jogában áll eredmény hirdetés után vizslájának pontozását megtekinteni. Óvást lehet emelni az eredményhirdetés után, a díjkiosztás

előtt: 1. előszóval: a bírói minősítés és díj odaítélés ellen; 2. utólag írásban: később bebizonyosodott adatok hamis voltaért. Óvási díj 24 pengő, mely alaptalan esetben a Club pénztárát illeti.

A helyszini óvást a versenyintézőség a helyszinén, az írásban beadott óvást a Club választmánya bírálja felül, az érdekeltek és a bírók meghallgatása alapján. Ezen döntések megfellebbezhetetlenek.

Minden utólagos kísérlet, mely a döntést megtámadni akarja, továbbá a bírók pártatlanságát alaptalanul kritizáló eljárás — a megtámadott bíró és a versenyintézőség javaslatára — a Club-ból való kizárást vonhatja maga után.

Versenyek

Kétféle verseny van: 1. fiatal vizslák versenye; 2. használati vizslák versenye. A versenyt fajták szerint külön-külön bírói csoport bírálja. A kanok és a szukák együtt versenyeznek.

a) Fiatal vizslák versenye.

Nevezhető 7 hónapos kortól kezdve az a vizsla, mely a megelőző évben született, s a nyilvántartási törzskönyvbe be van vezetve.

Ezen versenyen elért eredmény, a Tenyésztörzskönyvbe való beiktatásra, a vizslát még nem jogosítja. Ha azonban a vizsla munkája oly kiváló, megállapodott, kiforrott és testalkatának erős volta alapján már pároztatásra is alkalmas, úgy a bírói kar, — kivételesen, — a használati vizslák versenyére, az azonnali átnevezést engedélyezheti. Ebben az esetben mindkét versenyen elért eredménye után, a Tenyésztörzskönyvbe kerülhet.

Bírálat tárgyai és értékelésük

1. Viselkedés pórázon és szabadon követésnél	---	---	1.
2. Engedelmesség keresés közben hang, kéz, sípjelre, hívás	---	---	2.

3. Viselkedés lövésre	---	---	---	---	---	---	---	3.
4. Vadelhozás fürkészve	---	---	---	---	---	---	---	2.
5. Szimat	---	---	---	---	---	---	---	6.
6. Vadmegállás	---	---	---	---	---	---	---	5.
7. Csapázás. (Természetes, vagy mesterséges csapán 150 m.)	---	---	---	---	---	---	---	4.
8. Keresési mód sík terepen	---	---	---	---	---	---	---	5.
9. Élénkség, kitartás	---	---	---	---	---	---	---	4.

A fiatal vizslák versenyén az I. díj elnyeréséhez a követelmény legkevesebb 100 pont; a második díjhoz 80 pont; a III. díjhoz 60 pont.

Követelmények kivitele a fiatal vizslák versenyén

1. Pórázon követés. A vizslának közvetlen a bal comb mellett, laza pórázon kell mennie, úgy hogy legalább a fél feje a comb előtt legyen.

1-a. Szabadon követés. A vizsla maradjon a bal comb mellett, ha nem is olyan szabályosan, mint mikor pórázon van, de onnan engedelem nélkül el nem távozhat. Kevés figyelemztetés megengedhető, de az örökös kiáltozás és sipolás nem.

2. Engdelmesség keresés közben. A versenyző, a vezető bíró kívánságára a vizslát keresés közben síp és kézjelre hasaltatja, valamint síp- és hangjelre visszahívja.

3. Viselkedés keresés közben lövésre. Keresés közben a vezető több lövést ad le, mikor is a vizslának hasálnia kell, vagy le kell ülnie.

4. Elrejtett, lőtt szárnyas, vagy lőtt nyul megkeresése fürkészve. A vezető vizsláját lefekteti s előtte nagy kört leírva, észrevétlenül leejti, vagy eldugja a vadat. Ha a vizsla nagyon kilengene, vagy irányt tévesztene, a vezető irányíthatja, de az irányítás ne legyen feltűnő. A vizslának a vadat el kell hoznia, vele gazdája elé ül és addig tartja szájában, míg azt gazdája el nem veszi.

5. és 6. Vad szimatjának felvétele, kidolgozása, vad-

megállás. Az orr jóságának megbírálásánál a bíró legyen tekintettel a szél irányára. Ha a vizsla rossz széllel fölveri a vadat, nem minősíthető hibának. Ha a vizsla a szelet felhasználja (tudatosan szél alá megy), a bírónak ezt figyelembe kell vennie. A szimat felvételekor a vizslának nem szabad tulságosan idegeskednie (őrült módon ide-oda lótni-futni). A bírónak a huzás módját, a szimat felvételének távolságát, a megállás szilárdságát kell a szimat felvételekor mérlegelnie.

7. Nyul, vagy szárnyas vonszalékának kidolgozása. Szél irányában a lőtt nyulat, vagy szárnyast 150 méterre gólyalábon megvonszolja valaki egy jobbra és egy balra kitérő ívvel. A vonszolék végén a vadat a zsinegről leoldja és otthagyja. A vizslának a szimatot földre szegzett orral, hosszú pórázon (esetleg a vezető tetszése szerint szabadon) kell követnie. A kisebb kilengés, mikor a vizsla újra rátér a csapásra nem hiba. Ha a vizsla teljesen letér a csapásról, a vezető egyszer visszavezetheti és újra ráteheti, de többször nem. A keresésnek nyugodtnak kell lennie.

8—9. Keresési mód, stilus, élénkség és kitartás. Ennek elbírálása csak nyílt terepen történhetik. Nem fontos, van-e a terepen vad. (Réten, legelőn, lucernásban.) A keresési mód legyen élénk. A vágózás, a kívánatos, de a gyors ügetés is jó. A kilengés (keresési stilus), zeg-zugos, vagy köralakú. A kilengési távolság nyílt terepen meghaladhatja jobbra-balra a 150 lépést, de az arcvonaltól ne legyen több 30 lépésnél. (Összenyomott kígyóvonal.)

Idős vizslák versenye

Ezen versenyen I. és II. helyezést elért vizslák, ha küllemük legalább „jó” a tenyésztörzskönyvbe, mint tenyésztésre alkalmas vizslák vétetnek fel.

Nevezhető 8 hónapnál idősebb Nyt. törzskönyvezett vizsla. Különböző fajtájú vizslák külön-külön versenyeznek, korra és ivarra való tekintet nélkül a fajtájuktól várható teljesítmények figyelembevételével.

Bírálat tárgyai és értékelései

1. Szimat	---	---	---	---	---	---	---	---	---	6.
2. Keresési mód síkterepen	---	---	---	---	---	---	---	---	---	5.
3. Keresési mód fedett terepen (reláció)	---	---	---	---	---	---	---	---	---	5.
4. Kajtatás (sűrűségben, nádasban, hová a vezető nem mehet be.)	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3.
5. Vadmegállás	---	---	---	---	---	---	---	---	---	5.
6. Viselkedés lövésre	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2.
7. Viselkedés vadkelésre	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3.
8. Sebzett veszített vad elhozása (vonszolék 300 m.)	---	---	---	---	---	---	---	---	---	5.
9. Vadelhozás (Sárnyas, nyul).	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2.
10. Pórázon vezetés és szabadon követés	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1.
11. Engedelmisség vadászat közben és általában	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3.
12. Vizimunka és mély vízből előhozás	---	---	---	---	---	---	---	---	---	3.
13. Cserkészés és elfektetés	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2.
14. Nagy vad csapójának követése	---	---	---	---	---	---	---	---	---	4.
15. Dermedtre csaholás 4., odavezetés 3., vagy	---	---	---	---	---	---	---	---	---	4.
16. Duvad munka. Fojtás 3, állítás 3. vagy	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2.

Az idős vizslák versenyén elérhető legmagasabb pontszám 220. Az I. helyezéshez a követelmény 160 pont; a második helyezéshez 130 pont; a harmadik helyezéshez 100 pont.

Idős vizslák versenyén a követelmények kivitele

A szimat, keresési mód sík terepen, vadmegállás, viselkedés lövésre, viselkedés vadkelésre, pórázon vezetés, szabadon követés, engedelmisség vadászat közben és általában ugyanúgy követeljük, mint a fiatal vizsláknál.

Engedelmisség összhang. Az engedelmisséget a bíró abból ítéli meg, hogy a vizsla vadászat közben, milyen mértékben hajtja végre vezetője parancsait, hogyan reagál a jelekre. A bíró nem adhat fel külön feladatot, hanem hagynia kell, hogy a vadász és vizslája a vadászati fel-

adatot saját módszerük szerint hajtsák végre. Ha a temperamentumos vizslának munkájába vezetője többször beleavatkozik (hasaltatja, visszahívja és újra kiküldi) a vizsla feltétlenül engedelmes. Az összhang az engedelmességből és a reláció tartásból ítélendő meg.

Vadászat fedett terepen. a) Krumpliban, gazosban, lucernásban stb.) ha azok nagyobb uradalmi táblák, a vizsla nagyobb és gyorsabb kilengéseket tehet. Keskeny parasztföldeken lehetőleg röviden (30—50 lépés távolságban) nyugodtan keressen. Ha a keskeny táblában a vizsla vágózása nem zavar, nem minősítettik hibának, de a nyugodt keresés jobb. Ha a foglyok a húzó vizsla előtt nem ülnek meg, nem hiba, hogyha azokat a vizsla nem állta, de szépen húzott rájuk és jelezte. Viszont, ha a vad azért kelt ki, mert a vizsla túl közel ment hozzá, már hibapontozadó. Ha ez következetesen ismétlődik, már súlyos hibának minősítetik. A szelet a bírónak figyelembe kell venni. A fent jelzett terepeken az álló vizsla előtt a vadat mindig a vadász tapossa ki.

Vadászat kukoricában, zanótos és bokrosban. A fontos, hogy a vizsla tartson relációt s a vadat ne verje fel lőtávolon kívül. Előnyös, ha a vizsla többször kijön, hogy gazdáját szemmel tartsa, de a vadásznak is joga van síppal többször kibivni. Az álló vizsla elé a vadász röögöt dobhat, hogy a vadat felverje. A vadász a vizslát irányíthatja, hogy a fedett terepet a vizsla jól felkutathassa.

Viselkedés vadkelés, vadrebbenésre. A kitartóan lapuló nyul perdülése után, akár történt rá lövés, akár nem, úgyszintén, ha keresés közben bárhogyan fut a vizsla előtt a nyul, a vizslának éppen olyan nyugodtnak kell lennie, mint ahogyan azt lövésnél megkívánjuk. Ugyanez a szabály áll a szárnyas vad rebbenésénél.

Sebzett, vesztett vad elhozása. A leesés helyén szimatot adunk a vizslának s a vadat elő kell kerítenie. Ha erre nem nyílna alkalom, akkor vackából kiugrasztott nyul csapájának követése hosszú pórázon 150 méterre. A vizs-

lát vezetője a nyul vackához viszi, szíjra, vagy hosszú zsinigre csatolja, a vackot megszimatoltatja s a vizslát engedi a nyomon menni. Nyugodt követés kívánatos. A vizslának ilyenkor talajszimatot kell vennie. Ha ellenszéllel dolgozna, a magas orral való követés csak akkor számít hibának, ha a csapa irányától teljesen eltérne s meglátszana rajta, hogy nincs nyomon.

Kerestetés, kajtatás kacsára. A vizsla bátran menjen be a nádasba, sásosba, azt kutassa fel. Olyan távolságra menjen, amilyenre küldjük. Sipjelre azonnal jöjjön ki s kívánságunkra újra menjen be. Ha nem sikerülne kerestetés közben kacsát lőni, akkor a legsűrűbb részbe dobunk lőtt szárnyast s azt kell kihoznia.

Nagy vad véres csapájának követése. Dermedtre csaholás. A versenyen lehetőleg terészetes csapán, sebzett őz, véres nyomán bírálandók el a vizslák. Amennyiben ez a helyi viszonyok miatt kivihetetlen lenne, frissen lőtt vad, semmi idegen anyaggal nem kevert és nem higitott vérével készítendő vonszalék. A vonszalék készítésénél csak a mindenkor megengedett készülék használható. A vonszalékot készítő egyén vagy gólyalábon, vagy facipőben járva végezheti a cseppentést, húzhatja a vonszalékot.

A vonszalék hátszél mellett 500—1000 lépés hosszúságra 1/4 (egynegyed) liter vér felhasználásával készítendő, legalább 2 (két) fordulóval és 1 (egy) visszakanyarodással. Sem a csapa, sem a vonszalék 3 óránál régibb, hidegebb nem lehet.

A több vizslára szánt több vonszalék legalább 120 lépés távol készítendő egymástól s a vonszalék végén egy lehetőleg frissen lőtt csülkös vad helyezendő el. A sebzés helye feltűnő legyen, hogy a vizsla akár szemre, akár szimatra azonnal észrevehesse.

A vizslával felvétetjük a csapa szimatát és ha szabadon engedjük a csapán, a vonszalék végén kifektetett dermedtet addig kell csaholnia, míg vezetője oda nem ér. Ezen

munkából a bíró megállapítja a nagyvad csapájának követését és a dermedtre csaholás munkáját.

Ha a vizsla pórázon vezetne a dermedthez, ez vadhoz vezetésnek számít.

Az Országos Vizsla Club kiállítási szabályzata

1. §.

A vizslakiállításra olyan magyar, német, angol vizslák és spanielek nevezhetők, melyek a 8 hónapos kort betöltötték és törzskönyvezve vannak.

2. §.

A kiállításra való felhívást az OVC titkára köteles a kiállítás előtt legalább 6 héttel a vadászlapokban, napilapokban közzétenni, mely felhívásban benne legyen:

- a) A kiállítás ideje és helye, megjelölendő milyen fajták és milyen koru vizslák és spanielek állíthatók ki.
- b) A nevezés határideje, valamint a nevezési díjak.
- c) Rendelkezések afelől, hogy utónevezések és helyszíni nevezések mennyiben fogadtatnak el.

3. §.

A nevezési ív a legnagyobb pontossággal töltendő ki s abba csak a valóságnak megfelelő adatok írhatók be. A nevezési íveken az összes eddigi díjazásokat a dátummal együtt fel kell tüntetni. Tenyésztőként az szerepel, aki az anyaállatnak a kölykezkor tulajdonosa volt.

4. §.

A kitöltött nevezési ívek az OVC titkárának a nevezési díjak pedig az OVC pénztárának küldendők be. A nevezési ív aláírásával és beküldésével a nevező ezen kiállítási szabályzatokat magára nézve kötelezőnek ismeri el és a nevezési íven feltüntetett nevezési díj megfizetésére kötelezi magát. Végérvényes csak az a nevezés, melynek

díját a vizsla, illetve spaniel tulajdonosa kifizette. A vezetőségnek joga van kellő indokolással egyes nevezéseket még ha ki is vannak fizetve, visszautasítani és az esetlegesen beküldött nevezési díjakat visszafizetni.

5. §.

Minden vizslát, illetve spanielt, magának a tulajdonosnak kell beneveznie. Nevezési ívek, az OVC titkáránál kaphatók. Minden vizsla, illetve spaniel csak azon a néven nevezhető, melyen törzskönyvezve van. A névnek szándékos megváltoztatása, egyáltalán minden olyan változtatás, vagy adat, amely a bíró megtévesztésére alkalmas, a kiállításból való kizárást vonja maga után. Ugyanugy kizárható az is, aki durva, vagy szándékos módon vét a kiállítási szabályok ellen, vagy bírakkal szemben tiszteletlenül viselkedik.

6. §.

A kiállításon két osztály van: 1. nyílt osztály, melyen tekintet nélkül a korra a vizslák küllemük után bíráltnak el és külön a kanok és külön a szukák, — fajták szerint külön-külön.

2. Tenyészosztály, melyre a kiállítás napján d. e. 11 óráig minden kiállító nevezheti saját tenyésztésű vizsláit, még akkor is, ha azok más tulajdonában vannak. Csak az a tenyészcsoporthoz díjazható, amelyikben legalább 3 olyan vizsla van, melyek közül a jelen kiállításon 1 kitünő és 2 nagyon jó osztályzatot nyert vagy 4 olyan vizsla, melyek közül 1 kitünő, 2 nagyon jó és 1 jó osztályzatot nyert.

7. §.

Versenyen kívül csak olyan vizslák állíthatók ki, melyek már I. díjat nyertek. Ezen vizslák díjat nem nyerhetnek, csak elismerő oklevelet kaphatnak. Örökös championok (amelyek 3-szor nyertek championatust) csak versenyen kívül állíthatók ki.

8. §.

Almok 3 hónapos korig eladásra nevezhetők. Egy almom benevezése 8 pengő. Ha almom van nevezve, vagy az apaállatot, vagy az anyát be kell a kiállításra nevezni.

9. §.

Utólagos nevezések a feltételekben leirtak szerint elfogadhatók.

10. §.

A nevezési íveket olvashatóan kell aláírni s a nevezési határidőig beküldeni, mert csak a határnapig benevezett vizslák, illetve spanielek kerülhetnek a katalógusba.

11. §.

A kiállításra a vizslákat és spanieleket a tulajdonos, vagy a megbízottja vezetheti elő. A kiállító köteles gondoskodni arról, hogy vizslája, vagy spanielje megfelelő nyakörvvel és pórázzal legyen ellátva. Amelyik kiállított vizsla rágós természetű, azt láncra kell kötni. A harapós vizsláknak és spanieleknek szájkosár legyen szájukon, mert mindennemű kárért, melyet a harapós eb okoz, a tulajdonos felelős.

Mielőtt a vizslákat a kiállítási helyiségbe bocsátanák, a bejáratnál állatorvosi vizsgálatnak kell alávetni. Beteg ebet az orvos nem bocsáthat be. Az orvos ítéletét el kell fogadni.

12. §.

Szabad bemenetele a kiállítóknak és egy kísérőjének van.

13. §.

A kiállításra a feltételekben jelzett időre kell megjelenni. Az elkésett vizslák nem bíraltatnak el, s díjat nem kaphatnak.

14. §.

A bírói körben, a bírókon, a hozzájuk beosztott bíró-

jelölteken és a vizsla vagy spaniel tulajdonosán, továbbá a Club tisztikarán kívül senki sem tartózkodhatik.

15. §.

A bíró nem bírálhat olyan vizslát, vagy spanielt, amely 1 éven belül tulajdonában volt.

16. §.

Osztályozások: Győztes (champion) nemzetiszinü szalag, kitünő (kék szalag), nagyon jó (piros szalag), jó (sárga szalag), kielégítő (zöld szalag).

Győztes cím (champion) csak kitünő osztályzatu vizslának vagy spanielnek adható, minden fajtából egy kanaknak és egy szukának. De a bíró nem köteles azt kiadni.

17. §.

A bíró ítélete ellen a díjkiosztás előtt óvás emelhető. Elégedetlenkedő, tiszteletlen véleménynyilvánítás esetén az összes megítélt díjakat a kiállító elveszti és a kiállítás egész területéről kitiltandó.

18. §.

Az óvást az OVC titkáránál a díjkiosztás előtt kell benyújtani és 24 pengő óvási díjat kell a pénztárnál letétbe helyezni. A ítéletet a választmány hozza meg. Ha az óvás alaptalannak bizonyult az óvási díj az OVC pénztárát illeti.

19. §.

A kiállítási záróra előtt vizsláját csak az viheti ki, aki az elnökségtől erre külön engedélyt kap.

20. §.

Az OVC a kiállított ebek tűz elleni biztosításán kívül semmiféle más kárért nem vállal felelősséget.

21. §.

Az OVC által a rend fenntartására kiadott rendelkezéseket köteles minden kiállító betartani, aki ennek ellensegül, a kiállítás egész területéről kitiltható.

22. §.

A kiállított vizslákat, spanieleket csak a bíráló ideje alatt szabad helyükről elvinni, továbbá dolguk elvégzésére a déli időben megsétáltathatók.

24. §.

Az az eset, ha a kiállítás hatósági rendelkezés folytán elmaradna, vis majornak tekintendő és ez esetben joga van az ÖVC-nek az előzetes költségek fedezésére a befizetett nevezési díjak egy részét levonni és csak az ezen felül megmaradt összeget téríti vissza.

Szárnyas és szörmés duvadmérgek régi és elismert minőségben, speciális kutyaorvosságok, gilisztahajtók, rézsónyalató por, csülkös, hasznos vadnak. Fácán és baromfi gyógyszerek. Olesó és kiadós tömegmérgezések mezei egereknek.

WIRKER

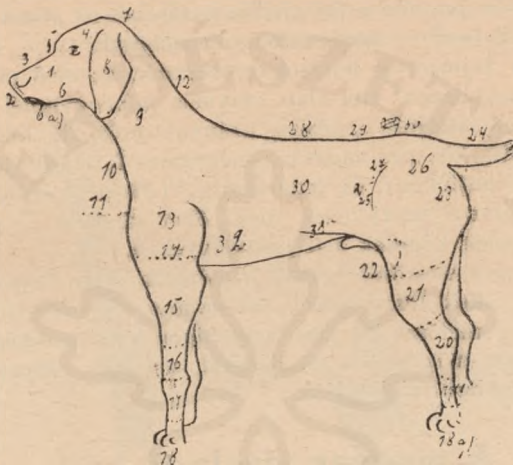
Vadászpatika, József főherceg s az udv. vadász hivatal
szállítója,

RÁKOSKERESZTUR, Budapest mellett.

Telefon: 12.

Erőtakarmányraktár, Bpest., II., Gyorskocsi-utca 22.
Fácán, baromfi, ebtakarmányok, eblepény, száraz hus,
— minden változatban, minden célra, vitamin tészta,
— gyors növesztő, nyulak kedvence, vadak téli cse-
megéje. Tojatópor, 25%-kal több tojáshozam!

A vizsla testrészei

1. arcorr, 2. orrsucs, 3. orrsont, 4. koponya, 5. homloködör (homlokugrás), 6. pofalebernyeg, 6-a. ajkak, 7. tarkó, 8. fülék, 9. nyak, 10. nyakleberny, 11. szügy, szügyesont, 12. mar, 13. lapocka, 14. felsőkar, 15. alsókar, 16. melső térd, 17. melső lábfej, 18. mancsok, 19. hátsó lábfej, 20. csánk, 21. alsó lábszár, 22. térdkalács, 23. ülőcsontok, 24. faroktüzés, 25. lágyék, 26. medencehajlás, 27. csípőszöglet, 28. hát, 29. csípő, 29. far, 30. mellbordák, 31. has, 32. mellkas.

A vizslafajták leírása

Ha a vizslafajták között válogatunk s azokat alaposan szemügyre vesszük, azt fogjuk tapasztalni, hogy az egyes fajták között testszerkezetileg alig van különbség. A vizsla tipust valamennyi fajta annyira magán viseli, hogy még a

laikus is azonnal megtudja különböztetni a vizslát, más fajta ebtől. Csak éppen azt nem tudja megállapítani, hogy a vizslafajták közül, melyikbe tartozik. A fajták jellegeinek leírásánál sok egyenlő jellegzetességet találunk s azért nehéz, pusztán a fajtajelleg leírásából az olyan fajtát felismerni, mellyel eddig nem volt dolgunk.

Ha a fajtajelleg leírásokat olvassuk, az első pontban „külső megjelenés“ cím alatt csaknem mindegyiknél a következőket találjuk: ...nemes, arányos, erős, de könnyed, jó izomzatú, közepes nagyságú, négyzetes formájú stb. stb. ...mozgása hajlékony és határozott.... Tulajdonképpen ez a külső általános megjelenés teszi őket vizslává. Enélkül nem lennének képesek a teljesítményekre.

Lényeges eltéréseket, csak a méretek útján fogunk találni s a sikok fektetésével, valamint a szőrözetben.

Miután ezidő szerint Magyarországon vadászatoknál legtöbb vadász magyar vizslát használ, a fajták ismertetését a magyar vizslával kezdjük.

A magyar vizsla (1. kép)

Eredetéről pontos adataink nincsenek. Annyi bizonyos, hogy a zsemlyesárga vizslát, melyet a régebbi időkben igen sok magyar kurián meg lehetett találni, már az 1840-es években ismerték. Ha tulajdonságait, természetét, továbbá testszerkezetét és színét alapos vizsgálat tárgyává tesszük, úgy feltevésünk szerint pointer és bajor véreb lehetnek ős szülei között. Egyes lelkes vizslázók, a háború utolsó éveiben fordítottak rá nagyobb figyelmet, mikor is meggyőződtek arról, hogy ez a típus kizárólag csak Magyarországos fordul elő. A tenyésztés felkarolása és helyes irányba való terelése céljából dr. Polgár Kálmán, dr. Potoczky Dezső, dr. Thuróczy és mások, megalakították Kaposváron a Magyarvizsla egyesületet, kiválogatták a legszébb egyedeket és hozzáálltak a helyes tenyésztéshez. Később Bába Károly ny. százados irányította a tenyésztést

s ma már oly magas nívón áll, hogy úgy küllem, mint használhatóság tekintetében bármely más fajtával felveszi a versenyt.

A magyar vizsla intelligens, igen tanulékony, igen engedelmes vizsla. Használható minden terepen. Ha némelyik fokozottabb temperamentummal is rendelkezik, de nem szeles és nem szertelen.

(1. kép.)

Az engedelmességről sosem feledkeznek meg, ezért igen könnyű tanítani. Kissé érzékeny, a túl kemény bánásmódot nem igen bírja, de nincs is rá szükség, mert tele van igyekezettel. Igen jó orra van. Kiváló sebzett kereső, nagyon jó és megbízható apportőr; az idő viszontagságait is jól bírja. Szelid természetű s ha otthoni viselkedését modornak nevezhetjük, elmondhatjuk róla, — hogy kedves és jómodoru vizsla.

Színéről könnyen felismerhető, mert közepes sötétségű zsemlyesárga színével minden más fajtától elüt.

Külső, általános megjelenése. Nemes. Arányos erős izmozat, de könnyed. Középnagyságu, az alak négyzetes alaku. Mozgása könnyed. Tekintete értelmes.

A koponya szikár, nem fekszik egy síkban az orcsonntal, 30—35 fokban eltér. Erősen izmolt, úgy hogy a középvonal mentén kissé árkolt. A koponya az arcocorri részbe mérsékelt hajlattal (stop) megy át. Fülei nem husosak, kissé alacsonyan tűzöttek, részarányosan hosszúak, lekerített végekkel, a fej oldalához simultan lógnak lefelé. Szemei értelmes tekintetűek. A szivárványhártya a szörözet színárnyalatának megfelelően világosabb, vagy sötétebb sárga színű. Az arcocorr tompán végződik, az orrhegy sötétes barna, de a hus-szín sem hiba. A pofalebernyegek és ajkak mérsékeltlen kifejtettek a szájrészt tökéletesen fedik. A fogsorok tökéletesen zárnak. A nyak középhosszu, izmos, a törzs felé szélesedő, bőre rásimuló. A törzs legyen izmos, a hát széles és egyenes, a lapocka a törzshöz simuljon. A far, a farok felé mérsékeltlen ereszkedik, farka mélyebben tűzött, mint a többi fajta vizsláé, a far azonban nem csapott far. A farok egyharmad részét le kell csipni. A mellkas legyen mély, a könyöknél kezdődjék, hosszú és megfelelő széles, a has mérsékeltlen felhuzódott, a mellkas és has irányába huzott vonal a vízszintestől 30—35 fokos szöget képezzen. Melső lábai erős csontuak, jó izmosak. A lábak nyugodt állásban is hátrafesztettek. A lábfej rövid kerekded, jól záró ujjakkal, görbülő körmökkel. (Macskaláb). Szörözete testhez simuló, sűrű növési. Színe sötétes zsemlyessárga. Ennek nagyon kevés változata megengedhető. A szügyön és lábfejen előforduló kis fehér foltok egyelőre még megengedhetők, de a tenyésztésnél a kiküszöbölésüket elő kell mozdítani.

Angol vizslák

A pointer. (2. kép.)

Igen tetszetős külsejű vizsla. Kiváló orráért és nagy munkabíró képességéért ezelőtt néhány évvel nálunk is nagy közkedveltségnek örvendett. Ma már a magyarvizsla sokoldalúságánál fogva mindinkább elfoglalja helyét. A pointer nagy temperamentumu vizsla. Széles, nagy stílusban, gyors vágtaival keres s azért csak nagy kiterjedésű,

(2. kép.)

sík terepen használják. Munkája közben élvezet nézni, amint hihetetlen távolságokból kapja meg a vad szimatját és arra gyönyörű figurájával huz. A vadat nagyon kitaratóan állja, azért engedik meg neki a távoli kilengéseket. Csak szárnyas vadászatokra szokták használni, mert az apportírozásra őseit nem szoktatták s így csapázása bizonytalan. Inkább légszimattal dolgozik s a talajszimatot is a levegőben keresi. Magyar vizslakedvelőink között akadtak olyan lelkes vizslázók, akik bebizonyították a pointer sokoldalúságát s kiknek példájára többen is, bevezették a

pointerjeiket a különféle terepen való vadászatra, rövidebb nyugodtabb keresésre és csapázásra. Ezzel megdöntötték azt az elvet, mintha a pointert csak szárnyasra lehetne használni és apportírozó hajlamát teljesen kifejlesztették. Ugy, hogy ma a magyarországi pointerek éppen úgy részt vesznek a mindenes vizslaversenyen, akár a magyar, vagy német vizslák.

Intelligens vizslák, de nem lehet róluk azt mondani, hogy olyan tanulékonyak, mint a magyar, vagy német vizsla. Érzékenyek, nem bírják a kemény bánásmódot. Egyik-másik igen nehezen tanul meg apportírozni, de az nem áll, hogy megtanítani nem lehet. Nincs az a pointer, amelyik meg ne tanulná az apportírozást.

Külső általános megjelenése. Minden tekintetben kielégíti a szemet, meglátszik rajta az, erővel és mozgékony-sággal párosult finomság. Izmai fejlettek, mély mellkasán meglátszik, hogy a munkabíráshoz nagy tüdőt takar. Minden testrésze arányos.

A magyar vizsla küllemétől a fej, fara, különbözteti meg, ezzel kapcsolatban, a testállása és színe.

Feje aránylag hosszú, széles koponyával, az orr felé lassanként keskenyedik. A nyakszirtecsontbüttyök jól látszik, a homlokugrás (homlokcsont hajlása, az orrcsontba---stopp) meredek, (tehát nem mérsékelt, mint a magyar vizslánál.) Orrcsontján végig húzott metsző vonal csaknem egy-síkba esik, a homlokon végig húzott metszővonal síkjával (nem képez szöget, mint a magyar vizslánál).

Orra széles, tompán végződő (valamivel szélesebb a magyar vizsláénál), az orrszine világos szöru ebeknél huszsinu, a sötéteknél barna, a feketénél fekete. Fülei kisebbek a magyar vizsla füleinél, végei hegyesedök (magyar vizslánál lekerített), a homlokvonalon alul tűzöttek. Szemei élénkek, nagyok és mindig barnák.

A hátán végigvont határvonal úgy tünteti fel a hát és a far fekvését, mintha nem esne egy síkba. (A magyar vizslánál a far, miután a fark mélyebbre tűzött, mint a

pointernél, mérsékelten beleivelődik a comba). Farka mélyen tűzött, tőben vastag és fokozatosan vékonyodik; arányosan hosszú, nem ér túl a sarkokon, vízszintes tartású, vagy kissé a vízszintes irány fölé, de sohasem kunkorodik föl.

Szőre elég sűrű, de sokszor túl finom, azért a hideg iránt érzékeny. Színe: az alapszín fehér, melyen határozottan körvonalozott sárga, barna, vagy fekete foltok vannak szétszortan. Ritkábban freccselt. Előfordulnak tiszta sárga, barna, vagy fekete pointerek is.

Az angol szetter. (3. kép.)

(3. kép.)

Az angol szetter testszerkezetileg semmit sem különbözik a pointertől. Sőt mondhatnók, hogy hosszuszörű pointer. Nem olyan túl temperamentumos, mint a pointer és tanulékonyabb. Keresési stílusa még szebb, mint a pointeré, engedelmességre igen hajlamos, nagyon megértő vizsla. Sokoldalúságáról hazánkban sokan meggyőződtek és nem egy versenyen vitték el az első díjat.

Külső megjelenése nagyon tetszetős. Igen sok elegancia van megjelenésében. Tekintete magán hordja az értelmesség jelét. Csaknem olyan orra van, mint a pointernek, sőt az egyedek között akad jobb orru is. S míg a pointer nehezen tanul apportírozni, addig a szetter jó apportőr, a nyulra éppen úgy használható, mint a szárnyasra s kitünő hasznát lehet venni vízi vadászatokon. Fáradhatatlan. Még a nagy melegben is, dacára hosszú szőrzetének, megállja helyét, különösen, ha hellyel-közzel vízhez juthat.

Feje hosszukásan nyújtott, meredek homlokugrással, (mint a pointernél). A koponya a fülek között ovális. A nyakszirtcsontbütyök erősen fejlett. Az orr színe, a szőr színe szerint fekete, barna, vagy hus-színű, de sohasem tarka. Szeme minél sötétebb barna, annál szebb. Fülét a szőr teszi hosszuvá, egyébként vizslafülnek elég rövid és mélyen tűzött. Többi testrésze megegyezik a pointerével. Farka is ugyanolyan állású, csak a róla lecsüngő szőrözet ad neki zászló formát.

Szőre selymes gyengén hullámos, sohasem göndör. Színe fehér alapon sárga, barna, vagy fekete foltokkal. Van egy-színű fekete is, sőt háromszínű is: fehér alapon fekete foltokkal és barna jelzéssel. Nedves időben szőre összetapad s a bőrt nem fedi mindenütt, ezért az angol szetter fázékony.

Az ír szetter. (4. kép.)

Az ír szetter az angol szettertől az első pillanatra megkülönböztethető. Míg az angol különböző színárnyalatban fordul elő, addig az ír szetter állandóan rozsdavörös színű. Testalkatra valamivel erősebb, mint az angol szetter. Külső megjelenése tetszetősebb, mint az angol szetteré. Hazánkban régenre igen kedvelték, ma már mind kevesebbet látni belőle. Valószínűleg tulzott szenvedélye és szertelensége ártottak közkedveltségének. Igen kemény, makacs természetű, nehezen hajlítható. Ez részben annak tudható be,

mert gyönyörű megjelenése miatt, inkább csak dísznek tartották s így a vadászati hajlamok elkorcsosodtak benne. Orra nem éri el a pointer képességeit. Ha szenvedélye letörhető, szép stilusu keresésével (köröz és a kört mindig szűkebbre veszi) a vadásznak sok gyönyörűséget szerez.

Jellegzetes koponyája, miután nem ovális, mint a pointeré, hanem inkább lapos, kissé szélesnek tetszik, s az orrcsonttal egy síkban fekszik. Orrhajlása meredek. Feje hosszabb, mint az angol szetteré. A nyakszirtecsontbütők

(4. kép.)

fejlett. Állkapcsai egyenlő hosszúak, ezért az orr tompán végződik. Fülcinek szőrpamacsai rövidebbek, mint az angol szetteréi. Háta nem esik egyszintbe a vízszintessel, hanem alákerül. Farkállása olyan, mintha a hát folytatása lenne. Középen kissé ívelődik, s a végén a háttal egysíkba esik. A magas farktartás sokat ront a küllem szépségén és hiba. Farka mélyen tűzött és zászlós. A mellkas irányára fektett sík a hát irányának síkját éppen a fartőben metszi. Teste négyzetes, mély, de nem nagyon széles mellkassal. Szőre a fejen finom selymes, a lábak elülső oldalán rövid, a test többi részén simán fekvő, Színe mindig rozsdavörös.

A Gordon szetter. (5. kép.)

Sokan skót szetternek is mondják. Nemes külső megjelenése, szemeinek értelmes tekintete, sokak tetszését megnyeri. A gordon szetter is kemény vizslának mondható, de korántsem olyan makacs és szeszélyes, mint az ír szetter. Általában véve tanulékony és sokoldalú. Hazánkban ugyan nem sokan használják, de elég gyakori és tulajdonosaik meg vannak vele elégedve. Orra kitünő, keresési stílusa olyan, mint az ír szetteré, csak valamivel lassabb és nyugodtabb.

(5. kép.)

Színéről éppen olyan könnyen felismerhető, mint az ír szetter. Csakis bársonyos fekete színben fordul elő, rozsdás jelzéssel. Jóval nagyobb az angol szetternél. (Hazánkban előforduló egyedek nagyság tekintetében, nem ütik meg az előírt mértéket, mindazonáltal igen tetszetős formájuk és talán jobb is, hogy nem olyan túlméretezettek. Az ugynevezett borju nagyságú vizslákkal való vadászat semmi előnnyel nem jár. Legmegfelelőbbek a közepes nagyságúak.) Erősebbek, izmosabbak, mint a másik két szetter, de ez az izmosság nem ront a külső, szép arányos testen.

Feje erősebb, mint az angol szetteré, koponyája kissé domboru és valamivel szélesebb, mint amazé. Az orresont egysíkban fekszik a koponya síkjával. Az orrhajlat erősen meredek. Szemei sötét színűek és többnyire mélyebben ülök. A nyakszirtecsontbütyök erősen fejlett. Orra vége jó széles és mindig fekete. Orrlukai feltünően nagyok. Füle nem egységes. Némelyiknél rövidebb, másiknál hosszabb. Testállása ugyanolyan, mint az ír szetteré, csak erősebb. Farktűzése és farkállása is teljesen azonos. Szőrözete dusabb, mint a másik két szetteré s éppen úgy oszlik meg. Színe bársonyos fekete, a jelzések rozsdavörösek. A jelzések mindig ugyanazon helyen vannak az első lábak belső felén a könyökig, a hátulsó lábakon a saroktól a lábtőig, az orron, a szemek felett és a farkok alsó oldalán.

Német vizslák

A rövidszőrű német vizsla. (6. kép.)

A legjobban elterjedt vizsla. Kitenyésztése kiválóan sikerült. Orra megbízható. Mozgása élénk, de nem szeles. Különösen sokoldalúsága miatt közkedvelt. A tenyésztés kezdetén ősei kemények, makacsok voltak, a német következetesség azonban nem ismert kegyelmet s a legszigorubb dresszurával betörte, hogy az engedelmességet, átvihesse az utódokba. A régi nagy nevű dresszörök, mint pl. Oberlender és más régi német idomító könyvek legjobban igazolják, milyen kemény bánásmóddal törték meg, ezeknek a makacs természetű vizsláknak féktelen hajlamait. Ma már annyira kifinomult a természetük, hogy találunk közöttük a félénkségig érzékenyet. Viszont vannak visszaütések is és talán egyik fajtában sem fordul elő annyi fékezhetetlen egyed, mint a rövidszőrű német vizslában. Van rá eset, hogy némelyik a legnagyobb fáradság mellett sem törhető be. Pl. a nyulúzás némelyiknek annyira természetvé vált, hogy egyáltalán nem lehet róla leszoktatni. Különösen hazánkban található sok hasznavehetetlen

példány. Ennek okát abban kereshetjük, hogy sok ideig nem volt szakértő tenyésztőnk és vadászaink, bevitték a korcsokat is a tenyésztésbe, ha a szint megfelelően találták. Még ma is gyakran találkozunk ilyen korcsokkal. E hibán sokat segített néhai Graffi Frigyes állatorvos, ki Budaujlak tenyészetével új és jó anyagot nyújtott, de utána ismét elhanyagolták s a híres Graffi-féle Budaujlak tenyészet is elfajzott. Már-már veszély fenyegette hazánkban a német vizsla sorsát, de ekkor Márkus Leó encsi

(6. kép.)

állatorvos nagy szakértelemmel és kitartással vette kezébe a hazai rövidszőrű német vizsla sorsát. Kiváló tenyészanyagot importált s ma már olyan egyedeink vannak, hogy saját hazájukban is győzelmet aratnának.

A rövidszőrű német vizslák között, tulajdonságra nézve, igen sok különbséget találunk. Általában véve elmondhatjuk róluk, hogy a vizsla sokoladuláságot nekik köszönhetjük. A rövidszőrű német vizslát csaknem minden terepen használhatjuk. Kitartó, bátor, jól bírja a hőmérsékletváltozást, nem ismer akadályt; télen a zajló Dunából kihozza

a kacsát. Csapázásra is nagyon jól bevezethető. Mindenféle vadászatnál használható, bátorsága folytán egyike azoknak a vizsláknak, melyek duvad vadászatra kitűnően beválnak.

Tetszetős alakja, kedves modora, értékes munkája sok barátot szerzett neki, azért találunk hazánkban is ebből a fajtából sokat, melyek közül nagyon sok a kiváló jó.

Külső megjelenése nem olyan tetszetős, mint az angol pointeré, de magán viseli mind azt a jelleget, mely a munkához szükséges. Erős izomzat, négyzetes testalkat, közepes magasság, rugékonyság, erős csontozat, értelmes tekintet.

Feje vaskosabb a pointerénél, de nem durva és nagy, a testtel arányos. Homloka széles, koponyája gyengén domborodó, kettéosztó barázda nélkül; homlokugrása mérsékelt; az orrhát széles; az arcorr tompa; az ajkak meglehetősen szélesek, bár a tenyésztséknél súlyt helyeznek a keskeny ajkakra. Füle nem mindegyiknek egyenlő, többnyire lekerekített. A tipikus fül, kissé magasán tűzött, s a felső rész egész szélességével fekszik a koponyán. Szeme nem kerek, de nem is teljesen tojásdad alaku, mélyen ülő és barnaszínű. A szem kifejezése barátságos és értelmes. Az orr színe a szőr színéhez igazodik, többnyire sötét, v. világosabb barna. A nyak erős, kissé ívelt, a törzs felé erősödik. Mellkasa széles és mély. Háta rövid és széles, gyengén lejt, a far mérsékeltén csapott. Hasa mérsékeltén felhuzódó, nem annyira, mint az angol vizslaké. Farka magasán tűzött, nem úgy mint a pointernél, tövében vastag és fokozatosan vékonyul a vége felé. Farkának levágása előírás, melyet többnyire felében szoktak elcsipni. Lábai erős csontozatuak és izomzatuak. Első lábai meredeken állanak, a hátulsók kissé hátra feszülnek. Lábfejek jól zárók. Szőre kemény és sűrű. Ezért áll ellen az idő viszontagságainak. A szőr színe rendszerint a szürkés alapon, májszínű tarkítás, vagy foltok. Ezeknek elosztása különböző. Vannak úgynevezett freccselt színűek, melyeknél csak a fejen van-

nak nagyobb foltok, a test többi része olyan, mintha máj-színű festékekkel lenne befecskendezve. A tarkítottak közül a legtöbbön nagyobb májfoltok vannak, s ahol nincsenek foltok, az a rész freccsel Tiszta májszínűek is találhatóak. A fehér alapon máj, vagy más színű foltos, mely a pointer színezethez hasonlít, a tenyészetből kiszorul, mert vissza-útás jele, a pointer ősré. Ujabban tenyésztik a szürke alapon fekete foltosát is. Régebben ez nem volt megengedve. Az egyszínű fekete, ma még nem elfogadott szín. Sárga folttal, vagy freccseléssel nem fordul elő s ha előfordulna, a tenyésztésből ki kell selejtezni.

A drótszőrű német vizsla. (7. kép.)

A rövidszőrű német vizslától abban különbözik, hogy szőrzete keményebb, sűrűbb és hosszabb, helyel-

(7. kép.)

közül kunkorodó, másik egészen sima, csak a pofán van szakálszerű göndör szőrzet, a másikonál ez is hiányzik. Színe azonos a német rövidszőrű vizsláéval. Test-

szerkezetileg sincs köztük sok különbség. A drótszőrű valamivel izmosabbnak mondható. A legnagyobb valószínűség szerint a simaszőrű és szálkásszőrű német vizslából tenyésztették ki, de keverték hozzá alkalmas szőrözetű más vizslát is. Mindenesetre a kitenyésztés alkalmával bőséges anyag kínálkozott a válogatásra és így a használhatóság is előtérbe kerülhetett. Éppen ennek köszönhető, hogy a drótszőrű német vizslák, nagyon kevés kivétellel, mind megállják helyüket. Orr és munkabírás tekintetében kifogástalanok. Különösen az idő viszontagságaival szemben nagyon ellenállók. Sok jó tulajdonságuk van. Sokoldalúak, könnyen taníthatók, nem makacsak, jó apportőrök és jó csapázók.

Méretei ugyanazok, mint a rövidszőrűé.

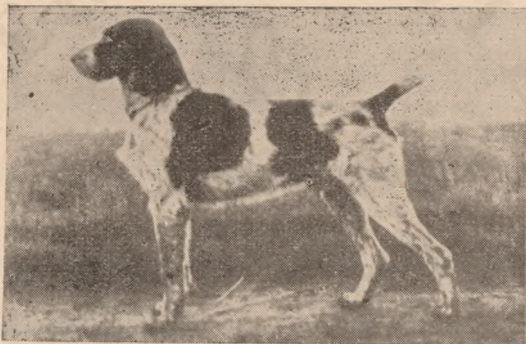
A szálkásszőrű német vizsla. (8. kép.)

A szakálszőrű német vizsla kitenyésztésével több célt akartak elérni. Elsősorban, hogy az idő viszontagságait jól bírja, s azért az ősz anyag kiválasztásánál keresték a megfelelő szőrözetet, amit a bozontos szőrű juhászcutyában meg is találtak. Végeredményben ez a sokféle keresztezés, a szakálszőrűnek nem nagy előnyére vált, mert orr tekintetében és a sík vadászatokon, nem állja meg a helyét, úgy mint a drótszőrű, vagy a rövidszőrű német vizsla. A bátorságot és a fogósságot megnyerte. Erdőben jól használható. A vízimunkára való készség fejlesztése is céljuk volt, ezt el is érték. Mivel szőrözete a bőr felett erősen gyapjas, hamar kimelegszik, ezért a nyári vadászatnál nem kitartó. Tanulékony és engedelmes.

Küllemileg nem sok különbség van a rövidszőrű és a szálkásszőrű között. Az utóbbit valamivel durvább szőrözet jellemzi még. Általában a szálkásszőrű vizslákat, még a nem laikus is gyakran összetéveszti. Ha a szín nem ké-

pezne különbséget, a griffon sokszor képezi tükörképét a szálkásszőrűnek, vagy megfordítva. Ez a hasonlatosság okozta, hogy sokan tenyésztettek griffon és szálkásszőrűtől s így a megkülönböztetés még nehezebbé vált.

Szőrözete a törzsön négy-öt cm. hosszú, néha simán fekvő, néha gyengén kunkorodó, erős sörteszerű. A vállak felett, a torok és a has alatt hosszabb és elálló. A pofákon

(8. kép.)

szakál, de a koponya sima, szemöldökei meglehetősen feltűnőek, ugyiszintén a szempillái is felfelé irányuló szőrökkel vannak ellátva. A lábakon is, a hosszabb, göndörbe hajló szőrözettel, éppen azokon a részeken oszlok meg, mint a szetter hosszú szőrözete.

Színe, a rövidszőrű német vizsla színeivel nagyban egyezik, de többnyire a kávébarna van túlsúlyban, mellen fehér folttal. Méretei ugyanazok, mint a rövidszőrű német vizsláé.

A többi fajta német vizslával, hazánkban ritkán találkozunk, csak röviden emlékezünk meg róluk.

A hosszuszőrű német vizsla. (9. kép.)

Különösen változatos terepen használjuk. Igen jó bokrászó és vízi munkára nagyon alkalmas. Nyugodtabb természetű eb és azért erdei vadászatoknál nagy hasznát veszik. Jó nyomtartó is és duvaddal szemben bátor. Nem olyan tanulékony, mint a rövidszőrű, de kis fáradsággal, nagy eredményeket lehet vele elérni, mert sokoldalú.

Külső megjelenése az első pillanatban a szetterre emlékeztet. Attól azonban durvább feje, lomhább testalkata,

(9. kép.)

farka és színe különbözteti meg. Szőrözete nem selymes, mint a szetteré, hanem kemény és hullámos. Színe többnyire barna, de előfordul szürke alapon májfoltos is. Vörös és fekete színben, vagy foltozással nem jó, mert ez már szetter keverék.

A weimari vizsla. (10. kép.)

Csak szürke szben fordul elő, mely lehet sötét és világosabb. Ezáltal könnyen megkülönböztethető a többi német vizslától. Feje könnyebb és szárazabb, mint a rövidszőrű németé. Állítólag kiváló orra van, felülmul bármely

német vizslát. Mindenféle terepen használható, vízre is igen alkalmas, az erdei vadászatoknál is nagyon jól bevál, mert bátor és jó nyomtartó. Természete bizalmatlan,

(10. kép.)

mert az embert is támadja. Ezért különösen a hivatásos vadászok kedvelik. Jelenleg hazánkban egyetlen példányról tudok, mely Graffi Frigyes főállatorvos tulajdona.

A háromszínű württembergi vizsla.

Nem igen ismeretes, csak egyes vidéken kedvelik. Kihaló félben van. Nehézkes lassu vizsla, de sokoldalú. Színe pisztráng tarka, azaz olyanféle barnatarka, mint a rövidszőrű, de a szemek felett az arcon, ajkakon, mellen, a lábak belső felén, a lábfejen és a farktő alatt sárga jelzéssel.

A kistermetű münsterlandi vizsla.

Sok jót mondanak róla és igen használhatónak minősítik. Annak ellenére, hogy kajtolásra is használják, állítólag kitartóan állja a vadat. E sorok rója 3 darabot ismert.

Ezek egyike hozzá került, de semmi különös vadászati hajlamot nem fedezett fel benne. Amit a német könyvek éppen nagyon hangoztatnak, az aportírozási hajlam hiányzott belőle legjobban. Nem is ért el vele semmi célt. Lehet, hogy a sok száz jó közül, ez az egy rossz éppen az ő birtokába jutott.

Külső megjelenése: kis fermetű, hosszuszőrű eb. Magassága 35—45 cm. Könnyed, de elég erős izomzattal. Feje száraz, lapos. Formája négyzetes, Farka aránylag rövid, zászlós, mely többnyire bozontos. Szőre hosszukás, selymes, simán fekvő, vagy kevésbé hullámos. Színe fehér alapon barna foltos, de minden más szín is megengedett.

A pudelpointer. (11. kép.)

A pudelnek (uszkár) és a pointernek a keresztezéséből származik. Hazánkban nagyon keveset találni belőlük. En-

(11. kép.)

nek a keresztezésnek tulajdonképeni célja az volt, hogy a nehezen hajlítható, szenvedélyes angol vizslákba, tanulmányosságot vigyenek bele. E tekintetben céljukat el is érték.

Használhatóság szempontjából az orr azonban nem az, amit vártak. Külsőleg a szálkásszőrűre és a griffonra hasonlít. Szőrözete egyike a legjobb szőrözetnek. Kemény, sűrű, drótszőr. Színe a fehérnek különféle árnyalatai, kivéve a fekete árnyalatot. Legjobb szín a barna, többféle árnyalattal.

A griffon. (12. kép.)

Francia fajtának mondják, de tulajdonképpen német eredetű s azért teszünk róla itt említést. Nálunk régebben gyakran találoztunk griffonnal. Ma már a sokkal használhatóbb és sokoldalubb német rövidszőrű és a magyar

(12. kép.)

vizslák kiszorítják, mert orr tekintetében nem versenyezhet azokkal. Nem is olyan megbízható aportőr és csak mezei munkára használható. Küllemileg hasonlít a szálkásszőrűhöz, de feje sokkal durvább szőrrel fedett és pófája szakálosabb. Szemöldöke bozontos. Szőre puhább a szálkásszőrűénél és nem gyapjas. Színe acélszürke, barna foltokkal, vagy egyszínű barna, vagy fehér-barna, vagy fehér-sárga.

A vizsla hibái.

A szem ne legyen mélyen ülő, sem kiálló. A szemhóly ne legyen laza, a szemgolyókat jól fedje, a nagyon világos szem hiba.

A pofalebernyegek ne legyenek ferdék és túl hosszúak. Az orr hegye nem lehet túl világos, palaszürke, vagy fekete. Az alsó fogsor a felsővel egybevágó legyen, az alsó ne álljon előbbre, mert ez átöröklődő hiba. Vagy megfordítva: a felsőfogsor ne álljon előre. A fejen a bőr ne legyen ráncos. A nyakán ne legyenek felesleges bőrlebernyegek.

A külső általános megjelenéssel észlelhető hibák, melyek minden fajtánál azonosak lehetnek:

(1. ábra.)

1. ábra. Magas far s ezáltal a hát nyergessé válik. Ennél a hátizmok nem elég fejlettek s így a vizsla mozgása nem rugalmas.

2. ábra. Merev hátulsó rész. A kutyánál a hátulsó láb az, mely a mozgató erőt adja. Tehát ennek jónak kell lennie. A hátulsó láb hajlásszöge a háthoz 90 fok. Ha ez a hajlásszög nagyobb, akkor a láb merev. Ilyen lábbal

vágtázás közben, nem tud nagy lépést tenni, nagyobb erőfeszítésre van züksége s hamarabb kifárad. A jó hátulsó lábakkal rendelkező vizslának, még állás közben is hátra

(2. ábra.)

feszülnek a lábai s ez kelti azt a látszatot, mintha hátul alacsonyabb lenne.

3. ábra. Rossz lábállás. A jól alkotott láb, hátulról

(3. ábra.)

nézve egyenes, a rosszul alkotott láb hátulról nézve téhén állásu, vagy ó láb, mint azt a 3-ik ábrán látjuk.

4. ábra. A mell. A mellkas fontos szerepet játszik a vizsla kitartásában, mert szabályos, mély mellkas, jó légző szerveket zár be. A mell legnagyobb mélysége a könyök mögött van. Szabályos a mell mélysége, ha a mélység egyenlő azzal a távolsággal, mely a mell és a föld között van. Ha ez a távolság kisebb, a vizsla hosszulábu, ha nagyobb, akkor rövid lábu.

(4. ábra.)

(5. ábra.)

A mell ne legyen tulságosan széles, mert szétnyomja a melső lábakat. Ez esetben a könyökök kifelé fordulnak s a lábfej befelé esik. Ez nagyon megnehezíti a vizsla járását.

5. ábra. Ha pedig a mellkas szűk, akkor a lapocka a testhez tapad, miáltal a könyökök befelé fordulnak s így a lábfejek kifelé esnek. Ez is nagyon megnehezíti a járást.

6. ábra. Laza vállról akkor beszélünk, ha az izmok a lapockát nem jól kötik a törzshöz. Ha a laza vállu vizslának marját benyomjuk, a törzs elülső részét a lapockák közé süllyeszthetjük. A laza vállu vizsla puha, gyenge.

Az első lábak legyenek erős és hosszú csontuak, az ujjak jól zárjanak, a mancsok olyan alakúak legyenek, mint a macska lábfeje.

(6. ábra.)

7. ábra. Csapott far. A 7-ik ábrán látható vizsla fara hibás, mert hegyes, tulságosan csapott és a farok mélyen

(7. ábra.)

tűzött. A csapott faru vizsla járása ringó és nem tud hosszú lépést venni.

(8. ábra.)

(9. ábra.)

8. ábra. Rövid far. A fenti ellenkezője a rövid far, magasan tűzött farok. Miután itt a farizmok nincsenek jól kifejlődve, az ilyen hibás vizsla mozgása nem tökéletes és hamar ki is fárad.

9. ábra. Zárt és terpesztett mancs.

10. ábra. Kosorr, mikor az orrhát, feltűnően domboru.

(10. ábra.)

A tenyésztésnél és vásárlásnál az itt felsorolt hibákra ügyelnünk kell, mert a szabályos test a munkabírással összhangban van.

Ezek a hibák fajtakülönbőség nélkül minden vizslában előfordulhatnak.

A vizsla nevelése és munkára való szoktatása.

Aki maga képezi ki vizsláját, az rendszerint kölykvizslát szerez és kis korától fogva szoktatja magához és neveli munkára. Éppen ezért ebben a füzetben nem az idomítást fogjuk tárgyalni, mert hisz erre a célra számos idomító könyv áll rendelkezésünkre, — hanem azt — miként neveljük saját igényeinknek megfelelő jó hasz-

nálati vizslát?

Minden vadásznak az a vizslája a legjobb, amelyiket maga nevelt és tanított. Ennek ismeri tulajdonságát, jó és rossz oldalát, összeszoknak egymással és létrejön az összhang.

A kis vizslakölyök rendszerint választási korban, tehát 8 hetes korban kerül hozzánk s ekkor mindjárt el is kezdjük a nevelését. Miután rend a lelke mindennek, a kis kölyöknek is elsősorban a rendhez kell szoknia. A „kutya-rendhez” tartozik a tisztaság, helyéhez kell szokni, csendben lenni és pórázon illedelmesen járni. A kölyök vizslát ezekhez a követelményekhez hozzászoktatni igazán nem sok fáradságba kerül.

A **tisztaság**. Néha igen hamar rájön a kis vizsla, de néha sokáig tart, míg az illemszabályoknak ez a pontja megéri buta, kis fejében. A városi embernek igen sok több kellemetlenséget okoz, a falusi vadász még akkor is könnyebben boldogul, ha vizsláját a szobában tartja.

A tisztaságra szoktatás legjobb módja, mikor a kölyköt tettenérjük, ráijesztéssel kizavarjuk. Ezt azonban csak falusi vadász teheti. A városi vadásznak csak annyi áll módjában, ha a kölyköt tettenéri, zajt csap, pórázra csatolja s leviszi az emeletről. A városi vadásznak nagyon be kell tartania a rendet az etetésnél és itatásnál. Lehetőleg minél kevesebb vízhez szoktassuk a kölyköt, este pedig semmi enni és innivalót ne adjunk neki. Mivel a kutya, fekvőhelyét nem piszkítja össze, kössük rövidre fekvőhelyéhez. Ha onnan levesszük, vezessük le, hogy dolgát elvégezze. Utána szabadon lehet a szobában.

Helyhezszoktatás. A kölyöknek rendes fekvőhelye legyen, ezt ne igen változtassuk. Arra kell töredeknünk, hogy fekvőhelyén jól érezze magát s ott bántódás sohase érje, ha oda menekül. Tehát ha valami rossz fát tett a tűzre, holmi magyarázatok kíséretében sohasem büntessük.

Fekvőhelyéhez úgy szoktatjuk, hogy helyére fektetjük s az „ott maradj!” hangjel kíséretében gyengéd rácsapás-

sal kényszerítjük az ottmaradásra. Ha erőszakoskodnék, mi még erőszakosabbak legyünk s mindig a mi akaratunk teljesebben, bármily türelemre is lenne szükség. Végeredményben belátja, ha esendben marad, nem éri bántódás. Néhány ilyen szoktatási lecke elég ahhoz, hogy megszokja, mi a teendője az „ott maradj!” hangjelre.

Ha kellemetlen az ide-oda ténfergése, keményen hangoztatva a „helyedre” hangjelet, helyre parancsoljuk. Addig üzzük, még a korbáccsal is megcsapkodhatjuk, míg helyére nem megy. Ott azután megsimogatjuk, de ottmaradásra készítjük. Rövid időn belül úgy megszokja, hogy az első szóra helyére megy. Beszélgessünk vele szépen, de ha a szükség úgy kívánja, ne udvaroljunk neki, hanem legyünk kemények.

Némely kölyökkutya csahos, sok esetben elégedetlenségből nyüszít. Mihelyst fölöslegesen csahol, vagy nyüszít, keményen rákiáltunk: „nem hallgatsz!” Valahányszor megismétli, addig éreztetünk vele fájdalmat, míg el nem hallgat. Legyünk mindig következetesek.

Pórázon való követés. Nemcsak a városi, hanem a falusi vizslánál is fontos. A vizsla úgy marad engedelmes, és nem szokja meg a helytelenségeket, ha állandóan gazdája mellett van. Ehhez csak a pórázzal szoktathatjuk hozzá. A vizsla mindig a bal comb mellett járjon. A kölyök vizsla a pórázon kezdetben ficáncol, mi azonban csalogasunk, esetleg kényszerítsük a követésre. Ha már megszokta a pórázt s a rendes menéstől eltérne, gyengéden helyre-rántjuk, miközben a „lábhoz!” hangjelet hangoztatjuk.

Többször vigyük sétálni, hogy edződjk, megszokja a rendes követést. Néha vigyük szabad terekre, hogy szabadon futkoshasson. A tanítás kezdetén szoktatjuk nevéhez és a hívó hangjelre. Valahányszor a „gyere ide!” hangjellel magunkhoz hívtuk, becézzessük. Ha megnyugodott és az „ülj!” hangjelre leült, adjunk neki valami jó falatot. Ugyanígy teszünk, ha nevének hangoztatására, hozzánk jön. Soha ne büntessük, ha magunkhoz hívtuk. Rögződjk meg

benne az, hogy a hívójel után csak élvezet következhet s akkor mindig engedelmes kutyánk lesz.

Tehát ezt a rendhezszoktatást már 8 hetes korban kezdjük el és ne hódoljunk annak a helytelen nézetnek, hogy vizslánkat egy éves koráig kanászkodni engedjük. 2 hét alatt annyi sok mindent megszokik és elsajátít a kis kölyökvizsla, hogy örömünket találjuk a vele való foglalkozásban. Semmire sem kell őt erőltetni. Ha azt akarom, hogy leüljön, falatkát tartok magam előtt s folyton hangoztatom „ülj le!” mihelyt leül és nyugodtan van, a falatkát neki adom. Ilyen módon minden cselekedet a hangjellel összeforr s a kutya képzeletében egyszerre jelenik meg mindkettő. A behívást „gyere ide!” hangjelre ugyanígy eszközöljük. Mikor a kölyök oda jön, „brávó, jó kis kutya” megdicséerjük és falatkát adunk neki. Korán hozzászoktatjuk ahhoz, hogy a becéző hangjeleket, mint „brávó, jó kis kutya” és a tiltó szót „pfuj” megismerje és megkülönböztesse. A becéző szót kedveskedve, hízegő hangon ejtjük ki, míg a „pfuj” tiltó szót keményen és röviden. Valahányszor kedvünkre cselekszik, becézzük. Ha helytelen dolgot cselekszik és büntetjük, alkalmazzuk a „pfuj” tiltó szót. Ha kint a szabadban lecsatoljuk a pórázról, hangoztassuk az „előre!” hangjelet, s idővel megszokja, hogy az „előre!” hangoztatására kifut előre keresni. Az ilyen séták alkalmával, már igen korán hozzászoktatjuk a sípjelhez. Mikor meglehetősen eltávolodott tőlünk, egy olyan sippal, melyet állandóan használni fogunk (ne szájjal füttyöljünk, mert a gyakorlatban igen sokszor megtörténik, hogy nyáron a száraz ajkai, télen meg a megdermedt ajkai, nem tudjuk a füttyüléshez összecücsöríteni, no meg nem is hallatszik olyan messzire és nem mindig egyforma s mások is utánozhatják) sipoljunk egy hosszut. Talán nem fog bejönni. Ezen esetben csalogassuk, meg sipoljunk is közbe egy-egy hosszú sipjelet. Mikor nagynehezen bejött, halmozzuk el becéző szókkal és dugjunk a szájába egy kis kekszet. Ezt nap-nap után ismételgessük. Rövid

időn belül annyira megjegyzi a sipot, hogy a legnagyobb távolságból vágtában fog odatörtetni, mert belérgöződött az a tudat, hogy a sipjel után mindig valami kellemes érzés következik. Ebből a tudatból sohasem szabad kizökenteni, tehát sose tegyük ki kínérzetnek, ha hozzánk jön. Pl. ha valahol elszaglálgat, s nem jön csak az ötödik, hatodik sipjelre, nem szabad őt büntetni. A kutya csak a közvetlen tapasztalatok alapján okul. Ő a büntetés okát feltétlenül abban látná, hogy azért kapott ki, mert bejött.

Mikor már így ismeri a sípot és a hívójelet, a nevét, tudja a helyét, csendben is marad, szinte látszani fog rajta, hogy még akar tudni valamit, mert a kutya nagyon szereti, ha szeretettel foglalkoznak vele. Viszont a gazdája is, nagyon megszereti a megértő kis kölyket és a legtöbbje beleéli magát kis kutyájának gondolatvilágába és szokszor eltalálja, miként tanítsa egyre-másra. A kölyöknevelés ideje alatt sokszor olyanok, akiknek halvány sejtelmük sem volt a kutya neveléséről, valóságos szakértökké válnak. Nem is csoda. A legkisebb eredmény nagyon ambicionálja azt, aki szereti a kutyát.

A kis kölyökvizsla körülugrál minket s szinte készlet arra, hogy foglalkozzunk vele. Hát szánjunk rá 5 percet. Készítsünk egy rongybabát, akkorát, amelyik vastagságánál fogva éppen belefér a szájába. (Rongy és cérnacafatok ne lógjanak rajta. teljesen sima legyen. Vagy össze kell varrni, vagy spárgával jól körültekerni. A cafatokat csipkedi, vagy azoknál fogva hozza és nem tanul meg rendesen fogni, sok lesz munkájában a játékosság.) Kigurítjuk előtte, hogy lássa gurulni s engedjük, hogy kedve szerint utána fusson. Több mint bizonyos, hogy utána fut (természetében rejlik) fel is kapja, lehet, hogy vissza is hozza. Ha vissza hozza, kissé rángassuk a szájában, játszunk vele, becézzük, dicsérjük s azután vegyük ki a szájából úgy, hogy balkezünk hüvelyk és mutató ujjával jobbról, balról benyomjuk a lefcéit a fogai közé s kénytelen kinyitni a száját. Ezt a kidobálsát addig ismétljük, míg a kis kölyök já-

tékos kedve tart. Tulzásba ne vigyük (10—15-ször dobjuk ki.) Így játszunk vele néhány napig, s ha látjuk, hogy minden körülmények között hozzánk hozza, akkor megkíséreljük más irányba is dobni.

Van rá eset, hogy nem hozza vissza hozzánk, hanem félti tőlünk s elbuvik vele. Akkor a babát madzagra kötjük s mikor elfogta, magunkhoz vonszoljuk, s ugyanugy dédelgetjük, mint az előbbi esetben. Ha ez nem vezetne célhoz, akkor a kölyköt tesszük hosszú pórázra. Vagy szűk folyosón játszunk vele, ahol nem bujhat el s kénytelen a visszautat választani.

Mikor már a nevelés tekintetében ennyire vagyunk s megszeretjük a kis kutyanebulóval való foglalkozást, magunktól rájövünk a leleményességekre. És kieszélünk mindent, hogyan érhetjük el tanítványunkkal ezt, meg azt. Ha a rongybaba nem érdekli, akkor gurítok egy labdát; ha ez sem érdekli, felcsigázom a kedvét, ugrálok előtte izgatom, mutogatom a labdát, elkapom az orra előtt s úgy gurítom ki; ha ez sem érdekli, akkor zsebkendőbe, vagy rongyba kötök egy darab csontot s azzal próbálkozom; ha így sem sikerül, — nem ütöm agyon a kölyköt, hanem néhány napot várok és azalatt más foglalkozásba kezdek. Majd talán később elérem célomat. És ha egyáltalán nem akarna apportírozni, akkor se vesszen el bizalmunk, mert majd 8 hónapos korában megtanítjuk par force.

Ha olyan kölyökre akadtunk, amelyik szépen visszahozza a rongybabát, s észrevesszük, hogy ez a szokása szintén természetévé vált, szabályozzuk az elhozás módját. A szabályos elhozás abból áll, hogy a vizslának csak akkor szabad a tárgyért menni, ha küldjük s mikor behozza, a tárggyal a szájában üljön le előttünk s addig tartsa a szájában, míg azt „ereszd!” hangjel kíséretében ki nem vesszük. Azt hiszem, annak aki már az eddig leírtakat elvégezte, nem is kellene bővebben magyaráznom, hogyan csinálja ennek a szoktatását. De, hogy mégis jobban eligazodjék, némi utbaigazítást adok.

A kis nebulót, a bal combom mellé ültetem, beleakaszodom a nyakszíjába, a tárgyat eldobom. Persze ökelme ugrálni fog, hogy úgy mint eddig ész nélkül utána rohanhasson. Én azonban nem engedem, „pszt, pszt“-tel csitítgatom, „ott maradj!“ figyelmeztetéssel helyhez intem s mikor megnyugszik, hirtelen elengedem és olyan uszításszerűleg azt mondom: „hozd ide“. (Még mikor játékosan csináljuk, ne feledjük el akkor is, valahányszor a tárgyat kidobjuk, mindig hangoztassuk „hozd ide!“). Sőt mikor már a szájában van és hozza, akkor is mondogassuk biztatólag „hozd ide!“.) Amint beér a tárggyal, bal kezünkkel a homlokát fogjuk meg úgy, hogy fületövét vakargassuk, leülésre kényszerítjük (ha a leírtak szerint fogjuk meg, könnyen lenyomhatjuk), „ülj, ülj“ figyelmeztetjük s mikor már leült, „ereszd“ hangjelre kivesszük szájából a tárgyat. Idővel, több napi gyakorlás után ez is kialakul és kis vizslánk egészen szabályosan fog apportirozni. Ha ezt elértük, akkor megmaradunk jó ideig az apportirozásnál s annak minden módozatát elővesszük.

Elértük azt, hogy vizslánk szabályszerűen apportirozza az eldobott rongybabát. Megkíséreljük, más tárgyakat is kidobni. Farudat, papirlabdát, papucsot, tollal körülkötözött farudat stb. Ezalatt az idő alatt azután a teljes szabályosságra is rászoktatjuk, hogy az apportirozás után, ha már a szájából kivettük a tárgyat, kerüljön hátunk mögött a balcombunkhoz s ott üljön le.

Ennek az alapgyakorlása a következőként történik: a vizslát pórásra kötjük, magunk elé ültetjük s jobb kezünkkel hátunk mögé intve, hangoztatjuk „lábhoz“. A kis vizsla nem ért meg s nem tudja, mit akarunk. Erre egyet-kettőt hátra lépünk s azt fogja gondolni, megindultunk. Miután már eddig hozzászokott ahhoz, hogy ha megyünk, bal combunk mellett kövessen, megváltoztatjuk a hátrálást és előrelépünk, közben a vizslát pórázánál fogva jobb kezünkkel mögénk huzzuk s hátunk mögött a pórázt a balkézbe

átvesszük s így a vizsla baloldalra kerül, ekkor megállunk s a vizslát mindjárt leültetjük. Ezt gyakori ismétléssel annyira megszokja, hogy később ha élénk ül, jobb kezünkkel csak hátra kell intenünk, — bal combunkhoz kerül. Ezentul valahányszor behívjuk s élénk ül, egy kis idő elteltével küldjük mindig így lábhoz. Ha az apportot behozza, akkor is.

Hozzálátunk az apportírozás különféle gyakorlásához. Legelőször azzal kezdjük, hogy az apportírozandó tárgyat olyan helyre dobjuk, ahol nem látja, hogy a kereséshez szoktassuk. Mikor keresgéli, közben folyton hangoztassuk: „kersd, kersd!” Ha megtalálja, dicsérjük. Különben is a dicséretekkel, becézgetéssel, fültővakarással stb. ne fukarkodjunk.

Azalatt, míg így a keresgéléshez szoktatjuk, megtanítjuk a helyenmaradáshoz is. Ehhez már némileg ért is, mert az „ottmaradj” hangjelet ismeri. Ha munka közben helyben kell maradnia, akkor nem fektetjük, hanem hasaltatjuk. A hasalás abból áll, hogy a kutya a hasára fekszik, mégpedig olymódon, hogy melső lábait kinyújtja, azokra fekteti az állát, a hátulsó lábait pedig a hasa alá huzza. Ennek az elvégeztetését háromféle jelre követelhetjük: „drop! (vagy hasalj!)” hangjelre, — jobbkar magasra emelésével kézjelre és rövid sipjelre.

Betanítása a következőképpen történik: a vizslát magunk elé ültetjük, melső lábait előre huzzuk, balkezünkkel a pórázt rövidre fogva lerögzítjük a fejét, jobbkezünket csapásra készen tartjuk feje felett s folyton hangoztatjuk „drop, drop!”. Mihelyt fejét fölemeli, gyengéden fejére csapunk, vagy leszorítjuk és hangoztatjuk „drop, ott maradj!”. Ez az egyetlen gyakorlat, melynél egy kis erőszakot kell alkalmaznunk. Több napon keresztül gyakoroljuk, míg minden erőszak nélkül, huzamosabb ideig nem marad nyugodtan. Ha ezt is elértük, akkor ujjunkkal fenyegetve őt az „ott maradj!” hangjelet hangoztatva néhány lépést távolodunk és megállunk. Majd magunkhoz sipoljuk s ha

bejön, elénk ül, megdicsérvük, falatkát adunk neki s a fenti módon jobbkezünkkel a balcombunkhoz rendeljük. Ezt nap-nap után távolabbról és távolabbról gyakoroljuk s az elfekvést mindig hosszabb és hosszabb időre nyújtjuk ki. Sétáink közben is elfektethetjük, mi tovább megyünk, azután megfordulunk, kissé kitarunk és azután hívjuk be vagy hosszú sipra, vagy kézjelre, vagy „gyere ide!” hangjelre.

Ha a „drop“ hangjelre hasravágódik, hozzászoktatjuk, hogy kinyújtott karunkra is mindenkor hasaljon Igen egyszerű dolog. Mikor droppot kiáltunk, egyuttal karunkat is magasba emeljük. Ezt a kézjelet annyira megszokja, hogy rövid időn belül pusztán a kézjelre is hasalni fog.

Ugyanígy megy a rövid sipjelre való hasaltatás. Mikor már a kézjelre hasal, szájunkba vesszük a sipot, felemeljük karunkat és a sipba rövidet fujunk. Ez a sipjel is összeforr a cselekedettel és a vizsla tudatába megy. Ezeket a hasaltatási gyakorlatokat séta közben is ismételtetjük.

Azt hiszem, nem kell külön megjegyezni, hogy a hasaltatás gyakorlása alatt, nem szabad a többi tevékenységről megfeledkezni. Amihez eddig hozzászoktattuk, azt nap-nap után gyakoroljuk vele.

Ha már hang, kéz és sipjelre hasal, akkor ezt a gyakorlatot összekötjük az apportírozással, illetve felhasználjuk az apportírozásnál.

Most következik azután az ugynevezett fegyelemhez való szoktatásnak a legelvezetesebb része. Itt, a vizsláját szerető és azzal szívesen foglalkozó vadász, ki nem fogy a feladatok kieseléséből. Persze a feladatok megoldásához egy kis alapra van szükség, amit előbb meg kell adnunk.

Kezdjük az elrejtett tárgyaknak fürkészség útján való megkeresésén.

Előbb a kis vizslával meg kell értetnünk, hogy mit akarunk? — Kezünkbe vesszük a rongybabát, vagy az

aportbakot (ha az aportbakhoz szoktatjuk, az az előnye, hogy az apportírozandó tárgyak kiegyensúlyozását megszokja és közepen fog fogni), hasaltatjuk s „ott maradj!”-jal helyén hagyjuk. Megszagoltatjuk vele a tárgyat, vagy 8 lépést elejébe megyünk, a tárgyat ott letesszük úgy, hogy lássa. Visszamegyünk hozzá, végigsimitunk rajta, előremutatunk s azt mondjuk „keresd, hozd ide!”. Ezt a tárgyat azután mindig messzebbre tesszük. Második napon már oldalt, majd pedig úgy, hogy a hasaló helyzetből nem látja, de azért nyílt helyen van. (Fal vagy farakás van közöttük.) Miután a „keresd” hangjelhez már akkor hozzászoktattuk, mikor a rongybabát a fűbe dobáltuk, tehát arra támaszkodhatunk. Ha most a tárgyat nem valami lehetetlen helyre rejtjük, a „keresd meg” hangjelre feltétlenül keresni fogja. Meg is kíséreljük, s a tárgyat mindig nehezebben és nehezebben fellelhető helyre tesszük s visszajövet végigsimitunk rajta és úgy küldjük keresni. A behozatalnál szabályosan magunk elé ültetjük, kis ideig tartatjuk vele a szájában, majd elveszük, megdicsérik (ilyenkor és egyébként is az apportírozást sose jutalmazuk falatkákkal, mert megtörténik, hogy csak azon fog járni az esze és nem apportíroz) és hátunk mögé kerülve, lábhoz küldjük.

Ezt a lábhozküldési rendet tartsuk be akár a behívásnál, akár az apportírozásnál.

Ott tartunk, hogy kis vizslánk az így eldugott tárgyat, nagy igyekezettel minden körülmények között megkeresi (minél tovább és minél nagyobb kitarással keres, annál jobb). Hozzálátunk egy másik feladata megoldásához: Elfektetjük a vizslát, megszimatoztatjuk vele az elrejtendő tárgyat s a szeme előtt nagy kört írunk le s közben a tárgyat úgy, hogy a vizsla észre ne vegye, leejtjük. Visszamegyünk hozzá, végigsimitunk és keresni küldjük. Ha megtalálta úgy járunk el, mint fent. Ha eddig jutottunk, a megkereséshez különféle tárgyakat veszünk. Elkezdjük az elkapart tárgyak kerestetését. Gaz-

zal, vagy földdel elfedjük az elrejtendő tárgyat. A magasra tett tárgyaknál úgy járunk el, hogy egyelőre csak olyan magasságba tesszük, hogy a vizsla elérhesse s rejtkehelyén a tárgyat a földhöz dörzsöljük s a fán, vagy a falon is, amire tesszük, végighuzzuk, hogy a vizsla szimatot kapjon. A magasra rejtett tárgyak megkerestetésének módjáról, a dermedtrecsaholás szoktatásánál adunk utmutatást.

Az apportírozás gyakorlásának még egy módja van hátra, — az elvesztett tárgyak megkeresése. Ehhez, a következőképpen szoktatjuk: Gyaloguton, vagy uton követ a vizsla akár pórázon, vagy póráz nélkül (jobb póráz nélkül). Jobb kezünkben tartjuk a tárgyat s azt a vizsla szemeláttára szó nélkül leejtjük. Vagy 5—8 lépést haladva, megállunk, megfordulunk, a vizslát leültetjük, a föld fölött visszafelé intve, hangoztatjuk — „elveszett, keresd!” — A tárgyat a vizsla látta leesni, és olyan távolságból látja is (ugy ejtsük le az ut közepére, hogy lehetőleg lássa) visszamegy és elhozza. A tárgy elvevése a szokásszerű szabályossággal történik. Ugyanezt még néhányszor megismételjük. Másnap, harmadnap mindig távolabbról küldjük vissza. A negyedik napon már úgy ejtjük el a tárgyat, hogy a vizsla ne vegye észre. Sőt azt is megtehetjük, hogy az uttól kissé félredobjuk. Ehhez a kereséshez azután mindig nagyobb és nagyobb távolságból szoktatjuk. Eddig csak uton gyakoroltuk s ha már kellő készséget tapasztalunk, megkíséreljük mezőn, réten, hogy a lábunk nyomán menjen vissza. Kezdetben egyenes, rövid távolságot később mindig hosszabb és hosszabb, de mindig egyenes távolságot veszünk. Ha észre vesszük, hogy a vizsla nem leng ki és a lábnyom szimatán megy, elkezdhetjük a visszaküldést rövid távolságban kissé ívelt vonalon, majd ha eredményt látunk, mindig nagyobb távolságot és nagyobb ívet veszünk, azután félköröket, végül kigyóvonalat.

Mire idáig jutunk, azon vesszük magunkat észre, hogy kis vizslánk alig öt hónapos és már teljesen fegyelmezett.

Pedig semmi fáradságunkba nem került, sőt élvezetet nyújtott, a vele való foglalkozás.

Összegezzük csak, mi mindent tud.

1. „ülj le!“ hangjelre leül; 2. „feküdj“ hangjelre lefekszik; 3. „helyedre!“ hangjelre helyére megy; 4. „ott maradj!“ hangjelre helyén marad; 5. „dropp“ hangjelre hasal; 6. „gyere ide!“ hangjelre hozzám jön; 7. „előre!“ hangjelre előre fut; 8. „hozd ide!“ hangjelre az eldobott tárgyat elhozza; 9. „keresd!“ hangjelre, az elvesztett tárgyat megkeresi; 10. „elveszett, keresd!“ hangjelre, az elvesztett tárgyat előhozza; 11. ismeri a dicsérő szót; 12. ismeri a „pfuj“ tiltó szót. — Kézjelek közül: 13. Magasra emelt karra hasal; 14. hátra intésre, balcombhoz kerül; 15. az ujjal való figyemztetésre nyugodtan marad. — Sipjelek közül: 16. hosszú sipjelre bejön; 17. rövid sipjelre hasal.

Ennyi tudás után, igazán nem fog nagy nehézságbe ütközni a mezőnyben való bevezetés és bevadászás.

A fent leírt szoktatás még a városi embernek is módjában áll. Mert ehhez igazán sem vad, sem nagy terep nem kell. Csak egy kis ügyszeretet és egy kis akarat.

Ha már azoknál a fegyelmező gyakorlatoknál tartunk, melyeket a szobában is elsajátított a kis vizsla, ne hagyjuk ki azokat a kellemes és hasznos ráadásokat sem, melyek ismeretével a vizsla nagy hasznunkat szolgálhatja. Pl. már ilyen kicsi korban alapját adhatjuk a dermedtre csaholásnak.

Ezen tevékenység rászoktatásánál elsősorban arra kell törekednünk, hogy kis vizslánk parancsszóra ugasson. Kíséreljük meg, minden alkalmat felhasználni arra, hogy a vizsla tudatába a csaholás úgy menjen bele, mintha azt a mi kívánságunkra tenné. Tehát ha bármi okból kifolyólag csahol, engedjük őt és közbe hangoztassuk „ugass!“. Utána dicsérjük meg. Ültessük magunk elé, tartsunk eléje élelmet és biztassuk „ugass, ugass!“ S ha elvakkanja magát, dicséretek között nyomjuk a falatkát szájába. Ha így nem sikerül, kössük egy fához, távolodjunk el tőle s egy bizo-

nyos távolságból hívogassuk és biztassuk „ugas!” Ha elvakkantja magát, siessünk hozzá, dicsérjük s adjunk neki falatkát.

Ha már parancsszóra ugatni tud, az aportirozandó tárgyat szeme előtt fára tesszük, de úgy, hogy el ne érhesse. Azután biztatjuk, hozd ide. Kezdetben ugrál érte s mikor fáradtan leül a tárgyat bámulni, biztassuk „ugass!”. Mihelyt elvakkantja magát, jutalomképpen a tárgyat szájaiba adjuk. Ezt a gyakorlatot aztán fejlesztjük, mindig tovább és tovább csaholtatunk vele, majd pedig az elrejtett tárgyak keresésével hozzuk kapcsolatba.

Ezekután a már kamasszá fejlődött nebulónkat, aki már tud is valamit, kivisszük a mezőnybe. Mert hát a vizsla iskolája is három részből áll. I. elemi, vagyis a fegyelmiek iskolája; II. középiskola, vagyis a mezőnybeli iskola; III. a főiskola (egyetem), ez a beavadászás. Azután jöhet a gyakorlati élet.

A mezőnyben. Ezt mondhatjuk a vizsla középiskolájának. Ilyenkor vezetjük rá a helyes keresési stílusra, szoktatjuk a lövéshez s azon engedelmességekre, melyekre majd később a vadászatnál szükségünk lesz. Ilyenkor szoktatjuk a szabadon, vagyis a póráz nélküli követésre is. A szabadon követés az engedelmesség legfőbb kelléke, mert amelyik vizsla minden erőszak nélkül szabadon szabályosan követi gazdáját, az kézben is van. El sem képzelné az ember, hogy a vizslák legnagyobb részét, mily nehéz a szabadon követéshez szoktatni és mennyi fegyelmezést kell alkalmazni, míg célunkat elérjük. Miután annyi figyelmet kell ilyenkor a vizslára fordítani, tehát örökké kézben tartjuk s így a fegyelem csak erősödik benne. Ha kis vizslánkat magunk neveltük, akkor a szabadonkövetés szoktatásának módozataira magunk is rájövünk. Mégis némi utbaigazítással szolgálunk. Elsősorban el kell érniünk azt, hogy a vizsla laza pórázon is huzamos ideig tudjon követni s a „lábhoz!” hangjelre azonnal reagáljon. Tehát tudja azt, mi a „lábhoz”. A vizsla nagyon kíváncsi s azért ténfereg ide-

oda. Már kezdetben, mikor a pórázáról elengedjük, ne tőrjünk, hogy a póráz kapcsoló csattanása után azonnal kifusson, hanem egy ideig kövessen s csak akkor futhat ki, ha az „előre!” hangjelet megadtuk. Így azután a kifutási szabadságot mindig hosszabb és hosszabb időre odázhatjuk el. Amint egy kissé elmarad, vagy eltér a lábtól, azonnal parancsoljuk vissza és mihelyt odajön, dicsérjük. Ha valami szimat nagyon leköti s nem hallja a hívó szót, dobjuk meg, vagy parittyázzuk meg. Néhány parittyakő észretéri. A szabadonkövetést állandóan gyakoroljuk, még a keresési stílus szoktatása közben is többször hívjuk be és követeljük, hogy szabadon kövessen. Ha utcán, utakon megyünk, sose engedjük ide-oda lótni futni, — legyen mellettünk és kövessen úgy.

Lövéshez szoktatás. A csattanásokhoz már korán hozzá szoktatjuk kis vizslánkat. A korbács végére háncsból csattintót fonunk s ha sétálunk, vagy ha udvarban vagyunk, néha egyet kettőt csattantunk vele. A szobában is lehet lapos vonalzóval ilyen kísérleteket tenni. A vonalzó egyik végét lefeszítjük, a másikat pedig felpelve hirtelen eleresztjük, vagy egyszerűen rácsapunk az asztalra. Ha a kis vizsla a csattanásoktól félne, a világért sem szabad ezért megfenyíteni. Ez esetben a csattintásokat más eszközölje, mi pedig a kis vizslát kissé távolabb vegyük magunk mellé (vagy az ölünkben), dédelgessük, bátorítsuk s minden csattanásnál adjunk neki kis kedvenc falatkát. — Ha a csattanások iránt közömbös lesz, elkezdhetjük a gyakorlást a szabadban, riasztó pisztollyal.

Kezdetben, hogy meg ne félemlítsük, akkor teszünk lövést, ha közelünkben van s ilyenkor „brávó, brávóval” bátorítjuk. Ha megfelelő bátorságot veszünk észre, vizslánkat láb mellé rendeljük úgy teszünk lövéseket s a lövéssel egy időben hasaltatjuk. Ha már hangjel nélkül is hasal a lövésre, akkor kiengedjük s a lövéseket mindig távolabb és távolabbról eszközöljük a stílus gyakorlása közben.

A fegyveremelésre való hasaltatásra is ilyenképpen

szoktatjuk. A vizsla kezdetben mellettünk követ, sétapálcánkat, vagy puskánkat célzáshoz kapjuk s keményen hangoztatjuk — „drop!“ — Ha már a „drop“ hangoztatása nélkül, pusztán a fegyver (vagy sétapálca) vállhoz emelésére hasal, akkor ezt is távolabb és távolabbról gyakoroljuk, a stílus gyakorlása közben.

A keresési stílus. Ez alatt a keresésnek azt a módját értjük, melyet a vizsla akkor végez, mikor a vad szimatját kutatja. A keresésnek bizonyos rendszerben kell történnie. Az össze-vissza száguldozó, rendszertelenül kereső vizsla után a vadász is kénytelen össze-vissza, rendszertelenül vadászni, tehát nem pásztázhat, mint ahogyan a rendszeres vadászat megkívánja. Ideális vizslázás az, mikor a vadász egyenes irányban pásztázhat s a vizsla tőle jobbra, balra 25—100 (a terep fedettségétől függ) lépésre, szűkített kigyóvonalban keres a terepen. Tehát a vizsla, arcvonal előtt ne legyen távolabb 15—20 lépésnél, jobbra és balra azonban kilenghet messzebbre is. A vizsla mozgása legyen gyors, de nem szeles. Nyílt terepen mérsékelt vágózás. A stílus tanításánál is, a mérsékelt vágózásra törekedjünk s ha valamelyik vizsla cammogna, úgy biztassuk, amennyire tőlünk telik s ha a szükség úgy kívánja szaladjunk is, hogy megmozgassuk. Stílus illetve keresés közben, a vizsla lehetőleg magas orral dogozzék, (ne turja a földet állandóan, mert ez nem vall jó orra) kivéve, ha szimatra talál.

A stílusgyakorlatokat lehetőleg olyan helyen végezzük, ahol nincs vad, vagy megelőzőleg a vadat kivertük.

Mint már említettem, a stílus alakja, igen erősen kilengő kigyóvonal legyen. Erre úgy szoktatjuk a vizslát, hogy mikor kiküldjük előre keresni, magunk is kigyóvonalban mozgunk. Mikor a vizsla kiiengését elég szélesnek találjuk, rápisszentünk a kezünkkel irányt jelölve hirtelen ellenkező irányba fordulunk. Ha balra tartottunk, akkor jobbra fordulunk, vagy megfordítva. (Ha ott ismét elég szélességet ért el, ugyanúgy, mint az elébb irányváltottunk.)

Valahányszor azt akarjuk, hogy a vizsla irányváltoztasson, rápisszentünk, hogy figyelmét felhívjuk s azután fordulunk s jelölünk karlendítéssel irányt. A pisszentés helyett 2 rövid sipjelet is használhatunk. (A pisszentést azért tartom jobbnak, mert nem olyan zajos és nem kell állandóan a sipot a szánkban tartani.) Ha a pisszentésre nem reagálna, akkor rövidre engedjük ki s begyakoroljuk vele olyan módon, hogy a „pszt” hangoztatásával egy időben vagy megdobjuk, vagy megparittyázzuk. Mindent kövessünk el, hogy a „pszt”-re reagáljon.

A stilus gyakorlása közben, a vizslát többször hasaltassuk rövid sipjelre, karfelemelésre, fegyveremelésre, lövésre; ugyszintén hosszú sipjelre többször hívjuk be.

Ha a vizsla a rendes stilust már felvette, fölöslegessé válik, hogy mi is zeg-zugos vonalban menjünk, hanem egyenes irányt tartunk s a vizslát csak a „pszt” hangoztatásával és kézjelekkel irányítjuk.

Minden stilusgyakorlatnál legalább egyszer behívjuk a vizslát és megköveteljük, hogy legalább öt—tíz percig kövessen szabadon, bal combunk mellett.

A keresési stilus gyakorlásával, ha módunkban van gyakran kimenni, a jó leszármazású vizslával 3 hét alatt elkészülünk. Megtörténik, hogy a begyakorlás korántsem megy olyan könnyen, mint ahogyan azt leirtam, — tegyük fel szertelen, vagy túl temperamentumos vizslánk van. Erre az esetre kényszerhez nyulunk, melyről később a „Vadász és vizslája” c. könyvben találunk utasítást.

A stilus begyakorlása után következik a főiskola, az egyetem, vagyis a vadászatra való bevezetés.

A Bevadászás. A bevadászásnál az a célunk, hogy a vizsla a vadat kiszimatolja, megállja, vad láttára, lövésre hasaljon, a lelőtt vadat elhozza, a sebzettet kicsapázza és előhozza.

Ezen a fokon is, először lerakjuk az alapot. Tehát első dolgunk, a vizslával megismertetni a vadat, rászoktatni arra, hogyan viselkedjék, ha vadat lát, azután a nyugodt,

biztos csapázáshoz szoktatjuk s csak akkor láthatunk az igazi bevadászáshoz, ha mindezekkel tisztában van.

Sok öreg vadásznak az a felfogása, hogy a fiatal vizslát engedjük el a nyul után, hogy a vad iránti szenvedélye fokozódjék. Akik rendszeresen és szakszerűen foglalkoznak a vizsla idomításával és sok vizsla ment kezükön keresztül, ezt a felfogást teljesen kárhoztatják. A vizslának amúgy is alaptermészetében rejlik a vad űzése s ezt az öröklött természetét, nemhogy fokozni, hanem ellensúlyozni kell. Amelyik vizslát a vad nem érdekli és nem keresi szenvedélyesen, azt ki kell irtani, mert az nem vizsla, nincsenek meg benne az öröklött hajlamok. Akik több vizslát idomítottak, nagyon jól tudják, mily nagy nehézséggel jár a nyulúzésről a vizslát leszoktatni. Tehát megkíméljük magunkat ettől az emberfeletti fáradságtól, ha mindjárt kezdetben elejét vesszük az üldőzésnek s erre nem adunk alkalmat.

A stilust olyan helyen gyakoroltuk, ahol nem volt vad. Ezt éppen azért tettük, hogy a vizslának ne legyen alkalma a vad után futni addig, amíg a kellő iskolája nincs meg. Ha a stilus gyakorlásával, vagyis a mezőnybeli bevezetéssel készen vagyunk, olyan helyre (lehetőleg nem fedett terepre, rét vagy alacsonyabb gazos lucernába) visszük, ahol foglyot és nyulat talál. Ha vizslánk nagyon temperamentumos s annyira szenvedélyes, hogy nem bizunk teljesen a feltétlen engedelmségében, akkor 25–30 m. hosszú zsinegre csatoljuk s úgy kerestetünk vele. Ha vad szimatjára akad, munkájába nem avatkozunk, követjük és figyeljük, hogyan dolgozza ki. Ha rohanni készülne, hasaltatjuk, vagy „pszt, pszt“-tel nyugalomra intjük. Netalán elragadná a szenvedély s nagy erővel rohanásnak lódulna, a kötélnél fogva megrántjuk és erős „pfuj“-t hangoztatunk. Azon esetben, ha nyugodtan huzna a vadra s azt megállja, menjünk közvetlen melléje, simogassuk, „pszt, pszt“-tel csititgassuk s arra törekedjünk, hogy a vadat minél tovább állja. Azután induljunk a vadat kitaposni, közben figyeljük a vizs-

lát s „ott maradj“-jal figyelmeztessük, hogy tovább azon módon maradjon, noha a vadat előtte mi tapossuk ki. Ha a vad kiperdül, illetve felrebben, emeljük fel jobb karunkat és hangos „drop“-ot kiáltunk. Mikor a vizsla egy darabig hasalt, hozzámegyünk és elhalmozzuk dicsérettel, becézgetéssel, simogatással.

Néhány ilyen lecke után a vizsla teljesen megszokja, hogy vad láttára hasaljon. Vad láttára még akkor is hasaltatjuk, ha pl. a nyulat vagy foglyot nem ő verte fel, csak messziről észrevette és figyel.

Van vizsla, amelyik a madarak láttára is izgatott s utánuk iramodik. Ezeket már a stílus gyakorlása alkalmával le kell inteni s a nagyobb madaraknál hasaltatni.

Mikor látjuk, hogy vizslánk a kötélen, kívánságainkat jól teljesíti, szabadon engedjük keresni, ügyeljünk a stílusára (természetes, ha szimatot dolgoz ki, nem zavarjuk munkájában, csak ha feleslegesen szimatolgat s nem tudja abbahagyni, sipoljuk be) s mikor megállja a vadat, ugyanúgy teszünk, mint fent leírtam. (Csititgatjuk s a vadat mi tapossuk ki, azután droppoltatjuk stb.)

Néhány gyakorlat után, a jól fegyelmezett vizsla, hamar teljesíti kívánságainkat s akkor már a felrebbentő, illetve kiperdülő vad után vaklövést is tehetünk s megköveteljük, hogy a vizsla hasaljon és nyugodtan viselje magát.

Mikor tul vagyunk azon, hogy a vizsla vad láttára, lövésre hasal, a csapás tökéletesítéséhez kezdünk. Valahányszor nyulat látunk kiugrani vackából, megjegyezzük, milyen irányba, illetve merre menekül. Azután megkeresük a vackot, megszimatoztatjuk vizslánkkal, hosszú pórázra csatoljuk s engedjük, hogy a csapán a menekülő nyulat jó darabig kövesse, közben biztatgatjuk „keresd, keresd!“. Ha szeleskedne, lehasaltatjuk; ha nem abban az irányban keresné a csapa szimatát, merre a nyul menekült, újra a vackához visszük, röviden tartjuk s a földre mutoztatva abba az irányba kerestetjük, merre a nyul ment. Ha

látjuk, hogy földreszegezett orral jó irányt követ, 50–60 lépésre 8-10 méteres kötélén engedjük csapázni, arra igyekszünk, hogy a csapázás nyugodt legyen, szeleskedés esetén csititgassuk, vagy hasaltassuk. 50–60 lépés távolság után besipoljuk. Ilyenkor, ha nyomban nem engedelmeskedik, nagyot rántunk a kötélén, esetleg megdobjuk, vagy megparittyázzuk. Szokjon ahhoz hozzá, ha nyulnyomon van, az első sípjelre rögtön jöjjön be. Mikor látjuk, hogy a csapát jól követi, a csapázási távolságot napról-napra meghosszabbítjuk és később, ha a nyul menekülésének irányát jól láttuk 5–600 lépésre is csapáztathatunk. A vizslának csak akkor engedjük meg a nyul csapájának a követését, ha hosszú pórázon van. Ha szabadon van s a nyul nyomán elindulna, azonnal sipoljuk le.

Ilyenkor, ha módunkban van, tegyük vizslánkat friss őz, róka, macska, nyest stb. csapára. Vagy ha látunk gyalogoló fácánt, vagy foglyot, ragadjuk meg az alkalmat, csatoljuk vizslánkat hosszú pórázra és csapáztassunk a nyomán.

Ezzel befejeztük vizslánk előkészítését a vadászathoz.

Egyéb tudnivalók.

Mire idáig jutunk, teljesen megismerjük vizslánknak jó és rossz tulajdonságait, szokásait, természetét, képességeit, hajlamait és munkáját. A gyakorlati életben gyakran figyelembe kell ezeket venni és hozzájuk alkalmazkodnunk kell. De alkalmazkodni kell még a vadászatnál a terepviszonyokhoz, időjáráshoz, vadállományhoz, időszakhoz s végül egyéniségünkhöz és igényeinkhez.

A vizslázást, a **terepviszonyok** teszik változatossá, mert másképpen vizslázunk nyílt terepen (tarló lóherén, réten, alacsony gazonban), mint fedett terepen (krumpli, kukorica, csalamádé, magas gazon); másképp a szederindás, bozótos

helyen, mint a sásos, zsombékos területen; másként a bokrosban, mint az erdőben. A vízi vadászat sem olyan, mint a szárazföldi; a sík terep más munkát igényel, mint a hepehupás, hegyes-völgyes terep; a huzások és lesek is mások, mint a cserkészés és a bokrászás.

Az időjárás is nagy befolyással van a vizslázásra. Esőben a vizsla nem kapja rendesen a szimatot, mert az esőcseppek a szimatot elnyelik. A növényekre tapadt szimatot pedig lemossák. A légszimat sem olyan tökéletes, mert a hulló cseppek között, a szimatesóva játszik. Egész más a szimatmunka elbírálása eső után, vagy harmatban. A nedvesség leköti a szimatot és sokáig kötve tartja, azért biztosak a nedves talajon a nyomozások.

Tulságos nagy szélben a vizsla keresése bizonytalan. A szimatesóvát a nagy szél vagy gyorsan szétveri, vagy más irányba tereli. Ilyenkor ne okoljuk a vizslát, ha a ráhuzással, vagy megállással megtéveszt. Tűrhető szélben lehetőleg használjuk ki a szél irányát. Amennyire csak lehet, széllel szembe, vagy oldalszéllel vizslázzunk. Szeles időben, ha a szél irányával haladunk, a vizsla jobban kileng, hogy szél alá kerüljön és szimatot kapjon. Szeles időben már csak azért is széllel szemben vadászunk, mert a vad ilyenkor ideges, korán kel, nem vár be és igen figyelmes. Még szélcsendes időben is legyünk figyelemmel a leggyengébb légáramlatra, hogy a vizsla minél könnyebben kaphassa a szimatot. Különösen a fürkésző kerestetéseket mindig szél ellen eszközöljük, csapázásnál a szél iránya nem olyan fontos.

Nagy szárazságban a vizsla nagyobb részt csak légszimattal dolgozik, a csapa szimatját nem mindenkor érzi meg. Éppen azért ne csodálkozzunk azon, ha nagy szárazság idején, augusztusi foglyászatok alkalmával a sebzett csapáját elveszti. Az augusztusi hőség a vizslát kitikkasztja. Sokszor a melegtől eredő fáradtság annyira kimeríti, hogy teljesen kábult lesz s a különben jó vizsla, megmagyarázhatatlan hibákat követ el. Ha nagy melegben vizslánknak

hasznát akarjuk venni, gyakran kell itatnunk és fűrésztetünk.

Vizslázáskor a **vadállományt** is tekintetbe kell venni. Ahol sok a kisvad, a vizslát könnyebb mérsékelni és közömbösíteni. Viszont, ha vaddus területen társasvadászaton sokat apportíroztatunk vele, löbolond lesz. Az ilyen területen a sebzett kicsapázását is csak gyakorlott vizslára lehet bízni, mert a gyakorlatlan vizslát zavarba hozza a sok egészséges vad felkelése és csapája.

Ahol kevés a vad, ott a vizsla fokozott ambícióval dolgozik, de kézben kell tartani, mert a ritkán látott vad, nagy izgalomba hozza és megfélemledik a kötelező fegyelemről.

Társasvadászaton a vizslánkat pórázon tartjuk s vele csak a sebzettet hozatjuk el. Semmi körülmények között sem engedjük revirozni, mert másokat zavar és a sok lövés, a felesleges apportírozás szenvedélyessé teszi és nem lehet neki parancsolni.

Vízivadászaton csak akkor engedjük kajtatni, ha kisebb kiterjedésű mocsárról vagy vízről van szó. Egyébként ott is követeljük a reláció betartását.

Az időszak annyiban van befolyással a vizslára, hogy a késő őszi és téli vadászatoknál a vizslát csak a sűrűségeken használjuk, a nyílt terepen nem reviroztathatunk vele, mert a vad éber és így a mozgó vizslától korán kel. Nyílt terepen leginkább a sebzett előkerítésére használjuk.

A vizslázásnál a **vadász egyénisége** játssza a legnagyobb szerepet. Az egyik vadász tulságosan ideges, a másik flegmás; az egyik szenvedélye nagyobb, mint a másiké; az egyikben a vadászat iránt van több érzék, a másikban a vizslászat iránt; az egyik többet követel a vizslától, a másik kevesebbet és ki tudja még, hányféle eltérés van a vadászok egyénisége között.

Legfőbb igyekezetünk az legyen, hogy a vizsla összhangban dolgozzék velünk. A hozzáértő vizslás hamar

kiismeri a vizsla jó és rossz tulajdonságait, a jót igyekszik fejleszteni, a rosszat pedig ellensúlyozni, vagy megakadályozni. Azután összeszoknak, s egymás hibái iránt elnézők lesznek. Az emberben vannak olyan hibák, melyeket le kell küzdenie, ha vizsláját nem akarja elrontani. Pl. a bosszu. Sok esetben, ha a vizsla valami helytelenséget követ el, a vadász nem tud uralkodni magán és beteg lenne, ha azt meg nem torolná. Ezek a megtorlások egytől-egyig helytelenül alkalmazott kinézetek. Semmi előnyére nem válik sem a vizslának, sem a vadásznak, ha mondjuk pl. a vizsla szorgos keresés után nem talál meg egy sebzett foglyot és ezért gazdája jól megrugdálja.

Igen sokszor találkozunk ilyen kegyetlenséggel. Emberileg azt képzeljük, hogy a vizsla a büntetés okát tudja. Nagy tévedés ezt hinni! Hisz akkor értelme a mienkkel egyenrangú lenne!

Mielőtt büntetnénk, számoljunk a körülményekkel. Sokszor laikus vizslások vizslájukkal szemben a kérdőre vonást annyira tulságba viszik, hogy valóságos keresztkérdéseket tesznek fel, melyekre még embernek is nehéz lenne felelni.

A vizslázásnál legnagyobb átok az idegesség, mert az átragad a vizslára is és akkor vége a vizslának is, meg a vadászatnak is!

Ne legyünk kapzsiak! A kapzsi vadász minden birni akar és azt akarja, hogy ebben a birhatnámsági vágyban vizslája segítségére legyen. Ha pedig ezt az emberfeletti kívánságot a vizsla nem tudja teljesíteni, bosszunkat rajta töltjük ki.

Vadászerény, ha a vadász fegyelmezni tudja magát! Az a vadász, aki a vizslájával bánni tud, a vizslázás módzatait, a vizsla természetéhez alkalmazza. Ez annyit jelent, hogy nem minden vizslával vadászhatunk egyenlően. Némelyik vizsla tulságosan temperamentumos, ezzel már más-keppen kell bánni, mint a nyugodt természetűvel; az egyik

röviden keres, a másik kilengései szélesek; van amelyik hajlamos a beugrásra, míg a másik teljesen megbízható; másképpen vadászunk az egyenesbe keresővel, mint a kilengővel; van amelyik jól tartja a relációt, míg a másiknak semmi relációja nincs stb. Az ilyen különbségek mind más és más bánásmódot igényelnek s a vadászatra is befolyással vannak.

Ifj. KATONA JÓZSEF

ÁLLATORVOS

Budapest, XI., Vásárhelyi Pál-utca 11

Telefon: 258-741.

Rendel otthon és házhoz is megy.

MEHLSCHMIDT GYULA

ÖRÖKÖSEI

TATA-TÓVÁROS

Alapítottatott 1780-ban.

Elvállal kikészítésre és festésre szarvas-, őz- és dámvadbőröket, keztyü-, bőr-, ruha- és butorbőrre, valamint vaddisznó-, róka-, vadmacska- és egyéb állati bőröket szőr-mére. Borju-, kecske- és kutyabőröket box- és chevreauxra.

**Nagy raktár mindennemű készbőrben
Bőrgyár és festés.**

SHELL DOG-TOX

**az ideális kutyapermetezőszer
bolhák ellen.**

A kutyára nézve teljesen ártalmatlan és szagtalan szer, mely szőrözetéből az összes férgeket azonnal kipusztítja.

SHELL Kőolaj R.-T.

T. P. OSZTÁLYA

Budapest, V., József-tér 5-6. sz.

A legelterjedtebb és legnívósabb
magyar **vadászujság**

NIMROD VADÁSZUJSÁG,

melyben minden vizslás vadász
megtalálja az őt érdeklő cikket.

Előfizetési díj **P. 3.**— negyedévenként.

Kiadóhivatal és szerkesztőség:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Bőr vadász felszerelések

valamint

vadász és luxus kutya felszerelések

jutányos áron szerezhetők be a

DERBY

különlegességi kutyafelszerelési üzemben

Budapest, IV., Váci-utca 8.

(az udvarban).

